రాతిబండపై స్వరసహితంగా దొరికిన అతి ప్రాచీన వాగ్గేయ రచన

తిరుమల శిలాగీతం

Song on a Stone

Earliest known song with notation found on stone

గానం
సత్తిరాజు వేణుమాధవ్

Vocal Rendition
Sattiraju Venumadhav

తిరుమల కొండపై సుమారు 500 ఏళ్ళనాడు పెద్దరాతిపై చెక్కిన ఈ 'అన్నమయ్య దశావతార సూళాది' సంస్కృత రచన భరతఖండంలోనే ఇప్పటివరకు స్వరసాహిత్యాలతో లభించిన అతి ప్రాచీన గీతంగా పండితుల గుర్తింపు పొందింది. అన్నమయ్య కాలపు 'మాళవగౌళ' రాగంలో ఉన్న ఈ గీతం 1949 లో కనుగొనబడి అరవై ఐదేళ్ళ తర్వాత ఇప్పుడు మొదటిసారిగా సి.డి మీదకు వచ్చింది.

This 500 year old 'Dasavatara Suladi' composition of 'Padakavita Pitamaha' Sri Annamacharya in 'Malavagoula' Raga of his time, was found on a huge stone slab in the precincts of Sri Venkateswara Temple on Tirumala hill in the year 1949. This song is now acknowledged as the earliest known composition with swara notation found in Indian Sub-continent.

నందూరి రికార్డ్స్
Nanduri Records

సమర్పణ
Presented by

ప్రభాకర స్మారక ట్రస్ట్
Prabhakara Memorial Trust

(తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానాల సౌజన్యంతో)

రాతిబండపై స్వరసహితంగా దొరికిన అతి ప్రాచీన వాగ్గేయ రచన

తిరుమల శిలాగీతం

Song on a Stone

Earliest known song with notation found on stone

గానం / Vocal Rendition

సత్తిరాజు వేణుమాధవ్

Sattiraju Venumadhav

1949లో మొట్టమొదటిసారి తిరుమలకొండపై శిలాలేఖనాలను చూచిన నాటినుంచి ఈ సి.డి ఆవిష్కారం వరకూ ఈ కృషిలో పాలుపంచుకొన్న పండితులలో కొందరు.

Some of scholars who worked on the project from the very first sight of the music inscription on stone slabs in 1949 to the production of this audio C.D.

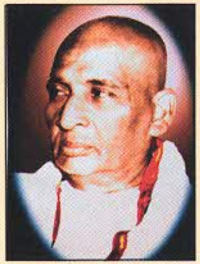

Sri Veturi Prabhakara Sastry

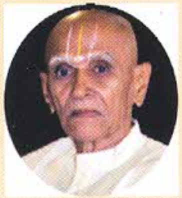

Sri A.V. Srinivasacharyulu

Sri Parabrahma Sastry

Sri Tirumala Ramachandra

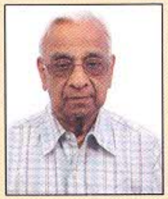

Sri V. Ananda Murthy

Sri R. Satyanarayana

Sri Pullela Sriramachandrudu

Sri A. Mallikarjuna Sarma

Sri N.S. Srinivasan

Sri Nanduri Parthasarathy

తిరుమల శిలాగీతం

ఈ సి.డి. ఆవిష్కారం భారతీయ శాస్త్రీయ సంగీత చరిత్రలో ఒక అపూర్వమైన, అద్భుతమైన ఘటన. ఇటువంటి సంగీత రచనను ఇప్పటివరకు ఎవరూ ధ్వని ముద్రికపై విని ఉండలేదు. ఇది 'సూళాది ప్రబంధం' అనే ప్రక్రియకు చెందిన రచన. నాలుగైదు వందల సంవత్సరాల క్రిందట-తాళ్ళపాక వాగ్గేయకారుల కాలంలో - ఇటువంటి రచనలు గానం చేయబడుతూ ఉండేవి. ఇప్పుడు ఈ ప్రక్రియ అంతరించిపోయింది.

ఈ సి.డి.లో వినిపించే 'దశావతార సూళాది' రచనలో ఒక్కొక్క అవతారానికి ఒక్కొక్కపాట చొప్పున పది పాటలున్నాయి. అన్నీ ఒకే రాగంలో ఉన్నాయి. తాళాలు మాత్రం వేరు. తిరుమల కొండపై శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆలయ ఆవరణలో రెండు పెద్ద రాతిబండలపై ఈ పాటలు, మరికొన్ని అసంపూర్ణ రచనలు లభించాయి. మన దేశంలో ఇప్పటివరకు శిలలపై స్వర సహితంగా దొరికిన అతి ప్రాచీన వాగ్గేయ రచనలు అవే. ఆ బండలు అక్కడ కొన్ని వందల సంవత్సరాలు 'అజ్ఞాతం'గా పడి ఉన్నాయి.

ప్రఖ్యాత వాఙ్మయ పరిశోధకులు కీర్తిశేషులు శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు తాళ్ళపాక కవుల గురించి పరిశోధనలు సాగిస్తున్న సందర్భంలో ఆయన వద్ద పరిశోధక విద్యార్థిగా ఉండిన కీర్తిశేషుడు శ్రీ అర్చకం ఉదయగిరి శ్రీనివాసాచార్యులు గారు 1949లో యాదృచ్ఛికంగా ఆ బండలను చూసి గురువుగారి దృష్టికి తీసుకు రావడం జరిగింది. వాటిని పరిశీలించిన శాస్త్రిగారు అవి క్రీస్తుశకం పదిహేను, పదహారు శతాబ్దాలకు చెందిన తాళ్ళపాక వాగ్గేయకారుల రచనలని పేర్కొన్నారు. త్వరలోనే వాటిని నిశితంగా పరిశీలించి, పరిష్కరించి ప్రకటించాలని ఆయన సంకల్పించారు. కానీ, ఆ పని జరిగేలోపునే - 1950లో - ఆయన దివంగతులైనారు. ఆ తరువాత కారణాంతరాలచేత ఆ విషయమై శ్రద్ధ పెట్టినవారు గానీ, ప్రయత్నించినా దాని అంతు కనుగొన్నవారు గానీ లేకపోయారు.

* * *

అరవై సంవత్సరాల క్రిందటివరకు తాళ్ళపాక అన్నమాచార్యుల వారి గురించి సామాన్యులకే కాదు - చాలామంది పండితులకు సైతం తెలియదు. చరిత్రపుటల్లో ఆయన పేరు చూడడమే తప్ప ఆయన సాహిత్య స్వరూపం గురించి ఎవరికీ అవగాహన లేదు. ఆయన సంగీతం గురించి అసలే తెలియదు-ఇప్పటికీ తెలియదు. అయినా,

ఇప్పుడు ఆంధ్రదేశంలోనే కాదు, దేశమంతటా, ప్రపంచమంతటా ఆయన పాటలు మారుమ్రోగుతున్నాయి.

ఈ పరిణామ చరిత్రకు మూలపురుషుడు ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. అన్నమయ్య జీవిత విశేషాలను, ఆయన వాగ్గేయ సాహిత్యాన్ని మొదటిసారిగా వెలుగులోకి తీసుకువచ్చినవారు శాస్త్రిగారే. నన్నయకు పూర్వం వెయ్యేళ్ళ నాటినుంచి మొన్నమొన్నటి వరకు దాదాపు రెండువేల సంవత్సరాల తెలుగు వాఙ్మయాన్ని శోధించి, మధించి, పరిష్కరించి, ప్రచురించి తెలుగు భాషకు, సంస్కృతికి మహోపకారం చేశారు ఆయన. తెలుగు చారిత్రక, సాహిత్య, సాంస్కృతిక రంగాలలో మొదట చెప్పుకోవలసిన పేరు శాస్త్రిగారిదే.

* * *

1888వ సంవత్సరంలో కృష్ణాజిల్లాలోని పెదకళ్ళేపల్లి గ్రామంలో ఒక గొప్ప పండిత కుటుంబంలో జన్మించిన ప్రభాకర శాస్త్రిగారు పదమూడేళ్ళప్రాయంలోనే సంస్కృత కవిత చెప్పారు. పదహారేళ్ళ వయస్సులో బందరులో మహాకవి చెళ్ళపిళ్ళ వెంకట శాస్త్రిగారివద్ద చేరి రెండేళ్ళు శిష్యరికం చేశారు. పదిహేడవయేట అష్టావధానం చేశారు. పద్దెనిమిదేళ్ళ వయస్సులో ఉద్యోగం కోసం మద్రాసు చేరిన ఆయన 1910లో ఓరియంటల్ మాన్యుస్క్రిప్ట్ లైబ్రరీలో కాపీయిస్టుగా చేరారు. అప్పటినుంచి లెక్కలేనన్ని ప్రాచీన తాళపత్ర గ్రంథాలను, వ్రాతప్రతులను సేకరించి, పరిశోధించి, ప్రచురింప జేశారు.

1939లో మద్రాసు నుంచి తిరుపతికి వచ్చి స్థిరపడిన తర్వాత శాస్త్రిగారి సాహిత్య కృషి, తాళ్ళపాక కవుల వాఙ్మయ పరిశోధన కొత్త మలుపు తిరిగింది. తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆలయ ఆవరణంలోని ఒక అరలో మూడు నాలుగు శతాబ్దాలపాటు దాగి ఉండిన తాళ్ళపాక వారి సంకీర్తన వాఙ్మయంగల రాగిరేకులను పరిశీలించి, పరిష్కరించి, ప్రచురింపజేసే అవకాశం ఆయనకు లభించింది. అంతకు ముందు ఆ రాగి రేకులు దేవస్థానం ఎపిగ్రాఫిస్ట్ (ప్రాచీన శాసనాధ్యయన పండితుడు) సాధు సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారి కృషితో తిరుపతిలోని దేవస్థానం హుజూర్ ఆఫీసుకు తరలించబడ్డాయి. తాళ్ళపాక వారి వాఙ్మయంపై 1935లో కొంత కృషి జరిగింది. మొదటిసారిగా తొలి మూడు సంపుటాలు పండిత వి. విజయ రాఘవాచార్యులు, జి. ఆదినారాయణ నాయుడు గార్ల పరిష్కరణలో వెలువడ్డాయి.

కానీ, సక్రమ పరిశోధనకు, పరిష్కరణకు నోచుకోక అందదుకులుగా సాగిన అప్పటి ముద్రణం అర్ధాంతరంగా ఆగిపోయింది. లోపభూయిష్టంగా నకలు చేయబడ్డ అలనాటి కాగితపు ప్రతులూ ఒక దశాబ్ది వ్యవధిలో చాలావరకు శిథిలమైపోయాయి. ఆ రాగిరేకులు తిరుపతి హుజూర్ ఆఫీసులో ఎక్కడో తెలియరాకుండా ఒకమూల కుప్పలుగా పడిపోయాయి. ఆ దశలో - 1945 ప్రాంతంలో - దేవస్థానం వారు వాటి పరిష్కరణ, ప్రచురణ బాధ్యతను ప్రభాకర శాస్త్రిగారికి అప్పగించారు. శాస్త్రిగారు తన శిష్యుడైన అర్చకం ఉదయగిరి శ్రీనివాసాచార్యుల తోడ్పాటుతో అప్పటికి లభ్యములైన రాగిరేకులను తాను పనిచేస్తున్న ఓరియంటల్ రిసెర్చి ఇన్‌స్టిట్యూట్‌కు తెప్పించుకొని, వాటి సమగ్ర పరిశోధనకు, విశ్లేషణకు పూనుకొన్నారు. ఆయన కృషితో 4వ, 5వ సంపుటాలు వెలువడినాయి. దేవస్థానం వారి పూనికతో రాగిరేకుల లోని తాళ్లపాక వారి సంకీర్తన వాఙ్మయమంతా నేటికి 29 (కొత్త) సంపుటాలుగా అచ్చయినాయి.

అన్నమయ్య మనుమడు తాళ్ళపాక చిన్నన్న రచించిన 'అన్నమాచార్య చరిత్ర' గ్రంథాన్ని సంపాదించి, పరిష్కరించి శాస్త్రిగారు తమ సుదీర్ఘ పీఠికతో 1949లో ప్రచురించారు. ఆ గ్రంథం ద్వారానే అన్నమయ్య జీవితం గురించి, సాహిత్యం గురించి, సంకీర్తన మాహాత్మ్యం గురించి తొలిసారిగా ప్రపంచానికి స్పష్టమైన అవగాహన కలిగింది. తాళ్ళపాక కవులలో అన్నమాచార్యులవారు ఒక్కరే 32 వేల సంకీర్తనలు చెప్పినట్లు చిన్నన్న తన గ్రంథంలో పేర్కొన్నాడు. అయినా, అందరివీ కలిపి ఇప్పటికి సుమారు 15 వేల సంకీర్తలు మాత్రమే రేకులపై లభించాయి. ఆ సంకీర్తనలకు స్వరాలు లేవు. రాగతాళాలు మాత్రమే పేర్కొనబడి ఉన్నాయి. అయినా, రాళ్ళపల్లి అనంత కృష్ణశర్మ, శ్రీపాద పినాకపాణి, బాలమురళీకృష్ణ, మల్లిక్, నేదునూరి కృష్ణమూర్తి వంటి ప్రముఖ సంగీత విద్వాంసులు వాటికి స్వరాలు కూర్చి పాడారు, పాడించారు. ఆకాశవాణి విజయవాడ, హైదరాబాద్, మద్రాసు కేంద్రాలు 1950 నుంచి ఆ పాటలకు విరివిగా ప్రచారం కల్పించాయి.

* * *

ఇక రాతిబండల సంగతి. అవి ఒక్కొక్కటి సుమారు ఏడడుగుల పొడవు, నాలుగు అడుగుల వెడల్పు, తొమ్మిది అంగుళాల మందం కలిగి ఉన్నాయి. '2' అంకెగల ఒక బండపై 94 పంక్తులు, '4' అంకెగల బండపై మరో వంద పంక్తులు చెక్కి ఉన్నాయి. '2' అంకె గల బండపై 11 పాటలున్నాయి. '4' అంకె గల బండపై పది పాటలున్నాయి.

అన్నీ తెలుగులిపిలో ఉన్న సంస్కృత రచనలు. అన్నీ స్వరసహితంగానే ఉన్నాయి. అయితే, వాటిలో కొన్నింటికి మొదళ్ళు లేవు, మరికొన్నింటికి చివళ్ళు లేవు. ఇందుకు కారణం ఏమిటంటే, ఆ బండలు రెండూ వరుస సంఖ్యలు గల బండలు కావు. మొత్తం కనీసం ఐదు బండలు ఉండి ఉండాలనీ, వాటిలో 2, 4 సంఖ్యలు గల బండలు మాత్రమే దొరికాయనీ, 1, 3, 5 సంఖ్యలు గల మిగిలిన బండలు ఇంకా దొరకాల్సి ఉందనీ సంగీత సాహిత్య పరిశోధకులు చెబుతున్నారు.

శాస్త్రిగారు మరణించేనాటికి ఆయన కుమారుడు వేటూరి ఆనందమూర్తిగారి వయస్సు ఇరవయ్యేళ్ళే. అయినా, అప్పటి నుంచే ఆయన తన తండ్రిగారి సంకల్పం దిశగా కృషి చేస్తూవచ్చారు. కడచిన యాభై సంవత్సరాలకాలంలో తాళ్ళపాక వారి సాహిత్యంపై వెలువడిన పెక్కు సిద్ధాంత వ్యాసాలలో మొట్టమొదటిది ఆనందమూర్తి గారిదే. 1965లో వెలువడిన ఆ వ్యాసానికి గాను ఆయనకు డాక్టరేట్ లభించింది. ఆ వ్యాసంలోనే ఆయన తిరుమల శిలాలేఖనాన్ని ప్రస్తావించారు.

అయితే, అన్నమయ్య సంగీత పద్ధతి గురించి లోతైన ఆలోచన చేసి, ఆ పద్ధతిని పునరుద్ధరించే ప్రయత్నం సంగీత విద్వాంసులెవరూ చేయలేదు. అందుచేత అన్నమయ్య పాటల సాహిత్యం మాత్రమే ప్రచారంలోకి వచ్చింది. ఆ పాటలకు ఎవరికి తోచిన వరసలు వారు కూర్చిపాడుతున్నారు, రికార్డులు ఇస్తున్నారు. చాలా వరసల్లో ఔచిత్య స్పృహ కనిపించడంలేదు. కొన్ని సినిమాపాటల ధోరణిలో కూడా ఉంటున్నాయి. వాటిపై ఎటువంటి నియంత్రణాలేదు. "త్యాగరాజ కృతుల్లాగా అన్నమయ్య పాటలకు వర్ణమెట్టులు లేవుకదా. మరి ఏం చేస్తాం"? అంటున్నారు. కాని లేకలేక స్వరసహితంగా అన్నమయ్య పాటలు కొన్ని రాతి బండలపైనా, తాళపత్రాల్లోనూ దొరుకుతున్నా, అవి అచ్చుపడి దొరుకుతున్నా కూడా వాటిని ఎవరూ పట్టించుకోకపోవడం శోచనీయం.

ఆనందమూర్తిగారి ప్రేరణతో ఎట్టకేలకు 1994-1998 మధ్యకాలంలో సంగీత సాహిత్య లిపి శాస్త్ర నిపుణులతో కూడిన బృందం తిరుమల శిలాలేఖములపై సల్పిన కృషి ఫలించింది. శ్రీయుతులు పి.వి. పరబ్రహ్మశాస్త్రి, తిరుమల రామచంద్ర, ఆకెళ్ళ మల్లికార్జున శర్మ, ఎన్.ఎస్. శ్రీనివాసన్, వేటూరి ఆనందమూర్తి, రా. సత్యనారాయణ, రవ్వా శ్రీహరి, పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు మున్నగువారు ఈ కృషిలో పాల్గొన్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ పురాతత్త్వశాఖ వారు కూడా అనేకవిధాల సహాయపడ్డారు. అయినా కారణాంతరాల చేత గ్రంథం వెలువడలేదు. చివరికి వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి

స్మారక ట్రస్టు, హైదరాబాదు వారి కోరికపై తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారు స్పందించి, ఒక చర్చాగోష్ఠి నిర్వహించి 1999లో "ప్రథమోపలబ్ధ స్వరసహిత సంకీర్తన శిలాలేఖము" అనే పేరున బృహత్ గ్రంథాన్ని ప్రచురించారు. తిరుమలలో దొరికిన రెండు రాతి బండలమీది రచనలను తెలుగు, ఇంగ్లీషు, దేవనాగరి లిపులలో ఆ గ్రంథంలో ముద్రించడం జరిగింది. చర్చాగోష్ఠిలో విద్వాంసుల ప్రసంగ పాఠాలు, శిలాలేఖం చరిత్ర వివరాలు కూడా ఆ గ్రంథంలో ఉన్నాయి.

'2' సంఖ్యగల బండ మీద లభించిన దశావతార సూళాది రచనలో పది పాటలకు బదులు ఎనిమిదే ఉన్నాయి. మత్స్య, కూర్మ అవతారాలకు సంబంధించిన మొదటి రెండుపాటలు లేవు. రాగం పేరు కూడా లేదు. దొరకకుండా పోయిన '1'వ సంఖ్యగల బండ మీద అవి ఉండి ఉంటాయి. దొరికిన ఎనిమిది పాటల స్వర సంచారాలనుబట్టి వాటి రాగం ఇప్పటి 'మాయామాళవగౌళ' అని విద్వాన్ ఆకెళ్ళ మల్లికార్జున శర్మగారు తేల్చారు. అన్నమయ్యకాలంలో ఆ రాగంపేరు 'మాళవగౌళ' కనుక ఆ పేరునే ఆయన నిర్ధారించారు. ఇక, దశావతార సూళాదిలో లోపించిన మొదటి రెండు అవతారాల సాహిత్యాన్ని మహామహోపాధ్యాయ పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు గారు పూరించగా ఆ సాహిత్యానికి ఆకెళ్ళ వారు స్వరరచన చేశారు. అలా 'మాళవగౌళ' రాగంలో దశావతార సూళాదికి పూర్తి రూపం ఏర్పడింది. దొరికిన రెండు రాతిబండలపై లోపించిన మొదళ్ళు, చివళ్ళు-దొరకకుండా పోయిన మూడు బండలపై ఉండి ఉంటాయని పరిశోధకులు భావిస్తున్నారు.

* * *

ఇక్కడ మరొక ముఖ్యవిషయం చెప్పుకోవడం అవసరం. 3400 సంవత్సరాల క్రిందటి స్వరసహిత గీతం ఒకటి ఎప్పుడో ఎనభైయేళ్ళ క్రిందటే ఇరాక్, సిరియాలలో జరిపిన త్రవ్వకాలలో బయల్పడింది. మట్టి పలకలపై 'క్యూనిఫార్మ్' లిపిలో, హురియన్ భాషలో దొరికిన ఆ గీతం ప్రపంచం మొత్తంమీద అతి ప్రాచీన స్వరసహిత గీతంగా గుర్తింపబడింది. దాని స్వరరచన అతి ప్రాచీన సుమేరియన్ సంగీత పద్ధతికి చెందినది. కాలిఫోర్నియా యూనివర్సిటీకి చెందిన ప్రొఫెసర్ ఎ.డి. కిల్మెర్ పదహారేళ్ళపాటు పరిశోధన జరిపి 1976 సంవత్సరంలో ఆ సంగీతాన్ని ఒక లాంగ్ ప్లేయింగ్ రికార్డు మీదకు తీసుకువచ్చింది. ఆవిడ పరిశోధనపై ఇప్పటికే ఎన్నో అంతర్జాతీయ సదస్సులు

జరిగినా దురదృష్టవశాత్తు అవి మనదేశ పరిశోధకుల దృష్టికి రాలేదు. మ్యూజికాలజీ (సంగీతశాస్త్రం), ఆర్కియాలజీ (పురాతత్త్వశాస్త్రం) కలిసిన ఆ పరిశోధనతో 'మ్యూజిక్ ఆర్కియాలజీ' అనే ఒక కొత్త అధ్యయన శాస్త్రం ఆవిర్భవించింది. ఇప్పుడు తిరుమలలో దొరికిన సంకీర్తన శిలాలేఖము ప్రపంచం మొత్తం మీద మొట్టమొదటి స్వరసహిత సంకీర్తన రచన కాకపోయినా అది మన దేశంలో లభించిన మొదటిదే. అందువల్ల దాని ప్రాముఖ్యమేమీ తగ్గిపోదు. ఇది కూడా మ్యూజిక్ ఆర్కియాలజీ అధ్యయన శాఖకు చెందిన పరిశోధనే.

తిరుమల శిలాలేఖన పరిశోధన కంటే ప్రొఫెసర్ కిల్మెర్ పరిశోధన ఎన్నోరెట్లు జటిలమైనది, శ్రమతో కూడినది. ఎందుకంటే ఇరాక్ వద్ద త్రవ్వకాలలో బయల్పడిన మట్టి పలకల మీది 'క్యూనిఫార్మ్' లిపి ప్రపంచంలోకెల్ల అతి ప్రాచీనమైన రెండు లిపులలో ఒకటి. (రెండవది ఈజిప్టులో వాడుకలో ఉండిన 'హయరో గ్లిఫిక్' లిపి). క్యూనిఫార్మ్ లిపి సుమారు 2300 సంవత్సరాల క్రిందటే అంతరించిపోయింది. ఆ లిపిని చదవగలిగిన మిక్కిలి కొద్దిమందిలో ప్రొఫెసర్ కిల్మెర్ ఒకరు. ఇరాక్ త్రవ్వకాలలో బయల్పడిన 4800 సంవత్సరాలనాటి సుమేరియన్ లైర్ వాద్యానికి నకలును ఆవిడ తన పరిశోధనకై తయారు చేయించింది. ప్రాచీన సుమేరియన్ సంగీత 'నిర్మితి' (Structure) ని వివరించే రాతలుగల మట్టి పలకలు కూడా త్రవ్వకాలలో దొరికాయి. వీటన్నింటి ఆధారంతో ఆవిడ సుమేరియన్ సంగీత శాస్త్రాన్ని పరిశోధించి అత్యంత ఆశ్చర్యకరమైన ఫలితాలను వెల్లడించింది. ఆ ప్రాచీన సంగీతాన్ని పునర్నిర్మించి మట్టిపలక మీది హూరియన్ గీతాన్ని పాడి, పాడించి రికార్డు చేయించింది.

కాగా, తిరుమల శాసనం కేవలం ఐదు వందల సంవత్సరాల నాటిది మాత్రమే. భాష సంస్కృతం, లిపి తెలుగు రెండూ మనకు తెలిసినవే. చెరిగిపోయిన, లేదా లభ్యం కాని సాహిత్య భాగాన్ని, స్వరాలను పూరించగల ప్రవీణులూ ఉన్నారు. వారి సమష్టి కృషి ఫలితంగానే పరిశోధన పూర్తయి గ్రంథం వెలువడింది. అయినా, దాని ప్రతులు ఇప్పుడు దొరకడం లేదు. ఆ సంగీతం సి.డి. మీదికి రానే లేదు. ఆ బండలు తిరుపతిలో దేవస్థానం వారి మ్యూజియం ఆవరణలో ఎటువంటి ఆచ్ఛాదనలేకుండా ఎండకు ఎండి, వానకు తడుస్తూ ఉన్నాయి.

ఆరు సంవత్సరాల క్రిందట - 2007 ఆగస్టు 29, 30 తేదీలలో - దేవస్థానం వారు తిరుపతిలో నిర్వహించిన ప్రభాకరశాస్త్రిగారి 57వ వర్ధంతి ఉత్సవాల సందర్భంగా 'శిలాలేఖము' గ్రంథ ప్రతులు కొన్ని అందుబాటులోకి వచ్చాయి. కొద్దిమంది గబగబా వాటిని కొనుక్కున్నారు. తర్వాత మళ్ళీ ప్రతులు మాయం! మూడువందల రూపాయల భారీ మూల్యం చెల్లించి కొనుక్కుందామన్నా పెద్ద నగరాలలో దేవస్థానం వారి పుస్తక విక్రయశాలల్లో సైతం కాపీలు దొరకవు, తిరుపతిలోనే దొరకవు.

'శిలాలేఖం' లోని రెండు సూళాది రచనలు ఆధారంగా కూర్చిన రెండు నృత్య రూపకాలను హైదరాబాద్, మైసూరు నర్తన బృందాలు శాస్త్రిగారి వర్ధంతి ఉత్సవాల లోనే ప్రదర్శించడం జరిగింది. వాటిలో ఒకటి కూచిపూడి శైలిలోనూ, మరొకటి భరతనాట్య శైలిలోనూ కూర్చబడినాయి. కూచిపూడి శైలిలో నర్తనకు విద్వాన్ ఆకెళ్ళ మల్లికార్జునశర్మగారి సంగీత పర్యవేక్షణలో ప్రఖ్యాత నాట్యాచారిణి డాక్టర్ ఉమా రామారావుగారు రచన చేయగా ఆమె శిష్యురాళ్ళు ప్రదర్శించారు. భరతనాట్యశైలిలో మైసూరు బృందంవారు ప్రదర్శించారు. ఐదువందలయేళ్ళనాటి రాతి బండల మీది స్వర సాహిత్యాలకు శ్రవ్య, దృశ్యరూపాలనిచ్చిన అపురూప సన్నివేశం అది. కాని, తర్వాత ఆ ప్రదర్శనల వీడియో టేపులు కూడా అంతర్ధానమైపోయాయి. అయితే, ఉమారామారావు గారు తన శిష్యబృందం చేత హైదరాబాద్‌లో మరొక ప్రదర్శన నిర్వహించి, వీడియో రికార్డింగ్ చేయించి భద్రపరచారు.

* * *

రాతిబండల మీది రచనలు 'తాళ్ళపాక వాగ్గేయకారులవి' అని కీ.శే. ప్రభాకరశాస్త్రి గారు పేర్కొన్నారు. కానీ, అవి తాళ్ళపాక అన్నమయ్యగారివనీ, ఆయన కుమారుడు పెదతిరుమలాచార్యుడు చెక్కించినాడనీ మేము విశ్వసిస్తున్నాము. అందుకు కొన్ని ముఖ్యమైన ఆధారాలు:-

1. ఆ రచనలు అన్నమయ్య, ఆయన పుత్రపౌత్రులు జీవించిన కాలానికి చెందినవని పురాతత్త్వవేత్తలు నిర్ధారించడం; అన్నమయ్య జీవితకాలం 1408 నుంచి 1503 వరకు.
2. ఆ బండలు తిరుమల ఆలయ ఆవరణలోని తాళ్ళపాక వారి సంకీర్తన భాండాగార సమీపంలో దొరకడం.

3. ఆ గేయరచనలు తాళ్ళపాక వారి 'వేంకట ముద్ర' కలిగి ఉండడం.
4. అన్నమాచార్యుల వారి దేశీ తెలుగు సూళాది ఒకటి రాగిరేకులలో లభించడం.
5. తాళ్ళపాక వారు తప్ప తెలుగులో మరెవ్వరూ అటువంటి సూళాది రచనలు చేసినట్లు ఇప్పటివరకు తెలియకపోవడం. బండలమీది రచనలు తెలుగు లిపిలో లభించడం.
6. పద బంధాలు, ముద్రా, శైలీసామ్యాలు వంటి ఆంతరంగిక గ్రంథస్థ ఆధారాలు కనిపించడం.

ఇవి ప్రధానకారణాలు. అసలు అన్నమయ్య కంటే పూర్వం ఆంధ్రదేశంలో ఎవ్వరైనా వాగ్గేయరచనలు చేసినట్లు ఇప్పటిదాకా ఆధారాలు లభించకపోవడం వల్లనే ఆయనను పదకవితా పితామహుడని కీర్తిస్తున్నాం. అన్నమయ్యకంటే కొంచెం ముందటివాడైన శ్రీపాదరాయరు, అన్నమయ్యకు సమకాలికుడైన వ్యాసరాయరు కన్నడంలో కొన్ని సూళాదిరచనలు చేశారు. కాని, ఆంధ్రదేశంలో మాత్రం సూళాది రచనలు చేసినవారిలో అన్నమయ్యే ఆద్యుడు. ఆయన తర్వాత తాళ్ళపాక కవులే అటువంటి రచనలు చేశారు. వారి తర్వాతికాలంలో అటువంటి ప్రక్రియలు కనుమరుగైపోయాయి. అన్నమయ్య స్మృతిని చిరస్థాయి గావించడం కోసం - రాగిరేకుల మీద చెక్కించినట్లే - రాతిబండల పైన కూడా ఆయన రచనల్లో కొన్నింటిని పెదతిరుమలాచార్యుడు చెక్కించి ఉంటాడని భావించవచ్చు. పెదతిరుమలాచార్యుని స్వరసహిత గీత ప్రబంధ రచనలు కొన్ని దొరకడం కూడా ఈ భావనకు బలం చేకూర్చుతున్నది.

బండలమీద స్వరసహిత సూళాది గేయరచనలు కొన్ని అసంపూర్ణాలుగానైనా ఇప్పుడు మన ఎదుట అచ్చులో లభిస్తున్నాయి కనుక వాటినన్నింటినీ కాకపోయినా కనీసం ఒకటి రెండింటినైనా సి.డి.ల మీదకు తీసుకు రావాలని సంకల్పించి, ప్రతిభావంతుడైన యువగాయకుడు శ్రీ సత్తిరాజు వేణుమాధవ్ చేత దశావతార సూళాదిని పాడించి రికార్డు చేయించాము. ఆలాపన, సంగతులు, నెరవల్, స్వరకల్పన వంటి హంగులతో ఇప్పటి కచేరీలలో వినిపిస్తున్న త్యాగరాజాదుల కృతుల పద్ధతిలో కాకుండా ఐదువందలయేళ్ళ క్రిందట ప్రయోగంలో ఉండినదని మేము భావిస్తున్న సూళాదుల గాన పద్ధతిలో - విలంబకాలంలో - స్వరసాహిత్యాలను శిలాలేఖంలో దొరికిన వాటిని దొరికినట్లుగా సి.డి.లో పాడించాము.

గండశిలల మీది నుంచి సి.డి. మీదకు అన్నమయ్య స్వర సాహిత్యాలను తీసుకు వచ్చే ఈ కృషి ఒక భగీరథ ప్రయత్నమే అయింది. ఇందుకు ప్రభాకర శాస్త్రిగారి కాలంనుంచి ఇప్పటివరకు ఇంచుమించు అరవైనాలుగేళ్ళ కాలం పట్టింది. ఈ ప్రయత్న సాఫల్యానికి శ్రీయుతులు పుచ్చా పరబ్రహ్మశాస్త్రి, తిరుమల రామచంద్ర, వేటూరి ఆనందమూర్తి, ఆర్. సత్యనారాయణ, ఆకెళ్ళ మల్లికార్జునశర్మ, పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు, ఎన్.ఎస్. శ్రీనివాసన్, రవ్వా శ్రీహరి వంటి ఎందరో మహానుభావులు తమ బుద్ధినీ, శక్తినీ, కాలాన్నీ ధారపోశారు. వారందరికీ నమోవాకాలు.

కొండల్లో, బండల్లో, గుహల్లో, భూగర్భంలో, జలగర్భంలో, ఇంకా ఎన్నెన్ని పురాతన స్వరసాహిత్యాలు వెలుగు చూడడానికి ఎదురు చూస్తున్నాయో! మన ఎట్టఎదుట ఉన్న తంజావూరు సరస్వతీ మహల్లో తాళపత్రాల పైనే ఇంకా ఎన్ని వాగ్గేయాలు దాగి ఉన్నాయో! అవన్నీ సి.డి.ల మీదకు రావడానికి మా ఈ ప్రయత్నం నాంది కావాలని మా ఆకాంక్ష.

నందూరి పార్థసారథి
9959734534

ఆచార్య వేటూరి ఆనందమూర్తి
09742486122

తిరుమల శిలాగీతం **Song on the stone**

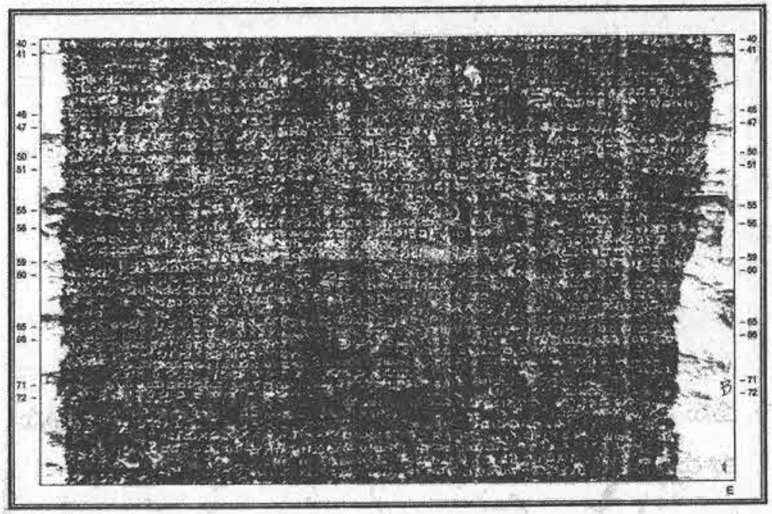

(దశావతారసూళాది పూరణము)

★ (మాళవగౌళ) - ధ్రువ[1] - 1

సాహిత్యపాఠము - అర్థవివరణము (౨ అంకెగల శాసనము)

ఉద్గ్రాహం ॥ ప్రలయపయోభరసోమకహృత-
నలినజముఖనలినాంతోద్ధత-
విలయరహితవేదాహృతిధృత-
సలిలచరాసమవపురంచిత! ॥

జ్యావళ ॥ జలలీనోజ్జ్వలచరగిరిసమ!
చలలహరీశతభేదక్షమ!
చలనరయవశదుస్సహోద్యమ!
దలితబలమదదితిసుతోద్ధమ! ॥ ॥ సలిల ॥

ఆభోగం ॥ బహుకులిశావలిసుతులితబల!
మహితశృంగమథితోరఃస్థల
నిహతాసురనికర! మహాబల!
విహరణవలభివెంకటాచల! ॥ ॥ సలిల ॥

॥ధ్రువ ముగిసెను॥

★ (మాళవగౌళ) : ఈ ధ్రువ, మత్స్యతాళములందలి గేయరచనలు ఆచార్య పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడుగారు వ్రాసినవి. ఈ శాసన ఫలకమున దశావతారసూళాది (సప్తతాళ నటన?) లోని తొలి రెండు అవతారముల కును చెందిన మూలరచన లోపించియుండుట చేత రచనకు సమగ్రతను కూర్చుటకై మా కోరికపై వారీ పూరణలందించినారు.

ఉద్గ్రాహం॥ (1) ప్రళయకాలమందలి సముద్రమందు సోమకునిచే హరింపబడినవియు
(2) బ్రహ్మముఖ పద్మమునుండి వెలువడినవియు
(3) నాశము లేనివియు అగు వేదములను తెచ్చుటకొఱకు ధరింపబడిన
(4) మత్స్యము యొక్క సాటిలేని శరీరముతో ప్రకాశించువాడా!

జ్యావళ॥ (1) నీటియందు లీనమైనదియు, ప్రకాశించునట్టిదియు అగు చలనముగల గిరితో సమానమైనవాడా!
(2) చంచలమైన పెక్కు అలలను భేదించుటయందు సమర్థుడా!
(3) గతి వేగముచే సహింప శక్యముగాని ప్రయత్నము గలవాడా!
(4) నశింపజేయబడిన బలమదముగల దితిసుతులను (రాక్షసులను) ఎగురగొట్టినవాడా!

ఆభోగం ॥ (1) పెక్కు వజ్రాయుధముల సముదాయముతో సమానమైన బలముగలవాడా!
(2) గొప్ప శృంగముచే మథింపబడిన వక్షస్స్థలములుగల
(3) చంపబడిన రాక్షసుల సముదాయము గలవాడా! గొప్ప బలము గలవాడా!
(4) విహరించుట కొఱకు వలభి (చంద్రశాల)యైనటువంటి వేంకటాద్రి గలవాడా!

గేయపాఠము

ఉద్గ్రాహం ॥

ని ని ద ప । పా । మ ప మా । గ రి స ని̣ ॥
ప్ర ల య ప । యో । భ ర సో । మ క హృ త ॥

స రి స ని̣ । ధ̣ ప̣ । ప̣ ధ̣ నీ̣ । సా రి స ॥
న లి న జ । ము ఖ । న లి నాం । తో ద్గ త ॥

రి రి గ మ । ప మ । గా రీ । గ మ ప ద ॥
వి ల య ర । హి త । వే దా । హృ తి ధృ త ॥

ని స̇ ని ద । పా । మ ప ని ద । ప మ గ రి ॥
స లి ల చ । రా । స మ వ పు । ర ం చి త! ॥

జ్యావళ ॥

స̇ ని దా । పా । మ మ ప ప । ద ద ని స̇ ॥
జ ల ధీ । నో । జ్జ్వ ల చ ర । గి రి స మ! ॥

రి̇ రి̇ స̇ స̇ । రీ̇ । మ̇ గ̇ రీ̇ । గా̇ రి̇ స̇ ॥
చ ల ల హ । రీ । శ త భే । ద క్ష మ! ॥

రి̇ రి̇ గ̇ గ̇ । రి̇ రి̇ । స̇ సా̇ రి̇ । సా̇ ని ద ॥
చ ల న ర । య వ । శ దు స్స । హో ద్య మ! ॥

ప మ ప ద । ప ద । ప ని ద ప । దా ప ద ॥
ద లి త బ । ల మ । ద ది తి సు । తో ద్ధ మ! ॥ సలిల ॥

ఆభోగం॥

ని ని ద ప । పా । మ ప మ మ । గ రి స ని̣ ॥
బ హు కు లి । శా । వ లి సు తు । లి త బ ల! ॥

స రి స ని̣ । ధ̣ ప̣ । ప̣ ధ̣ నీ̣ । సా రి స ॥
మ హి త శృ । ం గ । మ ధి తో । రః స్థ ల! ॥

రి రి గ మ । ప మ । గ గ రి రి । గ మ ప ద ॥
ని హ తా – । సు ర । ని క ర! మ । హో – బ ల! ॥

ని స̇ ని ద । ప ప । మ ప ని ద । ప మ గ రి ॥
వి హ ర ణ । వ ల । భి వె ం క । టా – చ ల! ॥ సలిల ॥

(॥ ధ్రువ ముగిసెను ॥)

★ (మాళవగౌళ) : ఇది సప్తతాళసూళాది రచనలలో తొలి ధ్రువతాళ రచన. ఈ దశావతార సూళాది రచనా పరిపూర్తికై మా కోరికపై ధ్రువ, మఠ్య తాళములలో ఉండదగిన సాహిత్యభాగమును ఆచార్య పుల్లెల శ్రీరామ చంద్రుడుగారును, సంగీత స్వర రచనను విద్వాన్ శ్రీ ఆకెళ్ళ మల్లికార్జున శర్మగారును పూరించిరి.

★ (మాళవగౌళ) - మఠ్య - 2

(ఉద్గ్రాహం ॥ పరమామృతపరసుర-
వరదితిసుతబలికర-
పరిచాలితబహుభర-
ధరణీతలధరవర-
ధరణకమఠతనుధర! ॥

జ్యావళ ॥ పరమముదితవాసవ-
సురగణకృతసుస్తవ!
గరిమజితనగాభవ!
పరితోనుతవైభవ! ॥ ॥ ధరణ ॥

ఆభోగం ॥ స్ఫురదవయవసురుచిర-
వరతనుగిరిభయకర!
చరదచరాశ్రయవర!)
స్థిరవేంకటచిరతర! ॥ ॥ ధరణ ॥

॥ అట తాళ మఠయం ముగిసెను ॥

★ (మాళవగౌళ) :

ఉద్గ్రాహం॥ (1) శ్రేష్ఠమైన అమృతమునందు ఆసక్తిగల దేవతా
(2) శ్రేష్ఠులయొక్క, దితి సుతులైన రాక్షసులయొక్క బలముగల హస్తములచేత
(3) కదలింపబడిన గొప్ప బరువుగల

(4) పర్వతశ్రేష్ఠమును
(5) ధరించుటకు తాబేలు రూపమును ధరించినవాడా!

జ్యావళ॥ (1) మిక్కిలి సంతోషించిన ఇంద్రుని చేతను,
(2) సురగణము చేతను చేయబడిన మంచి స్తోత్రము గలవాడా!
(3) గొప్పతనముచే జయింపబడిన పర్వతము గలవాడా! పుట్టుకలేనివాడా!
(4) పరిసరములందు కొనియాడబడిన వైభవము గలవాడా!

ఆభోగం ॥ (1) ప్రకాశించెడి అవయవములు గల మిక్కిలి అందమైన
(2) శ్రేష్ఠమైన పర్వతము వంటి శరీరముచే భయమును కలిగించువాడా!
(3) చరాచరములకు గొప్ప ఆశ్రయభూతుడా!
(4) స్థిరమైన వేంకటమునందు ప్రాక్తనుడా!

గేయపాఠము

(ఉద్గ్రాహం॥ ని̣ స రి రి । గ రి । రి గ రి స ॥
ప ర మా – । మృ త । ప ర సు ర ॥

గ గ రి రి । స రి । గ రి గ మ ॥
వ ర ది తి । సు త । బ లి క ర ॥

ప ద ని ద । ద ప । మ ప ద ని ॥
ప రి చా – । లి త । బ హు భ ర ॥

స̇ ని ద మ । గ మ । గ గ రి స ॥
ధ ర ణీ – । త ల । ధ ర వ ర ॥

స రి గ మ । ప మ । ప ద ని స̇ ॥
ధ ర ణ క । మ ఠ । త సు ధ ర! ॥

జ్యావళ ॥ స̇ రి̇ స̇ ని । ద ప । దా ని ని ॥
ప ర మ ము । ది త । వా స వ ॥

స̇ స̇ రి̇ రి̇ । గ̇ మ̇ । ప̇ మ̇ గ̇ రి̇ ॥
సు ర గ ణ । కృ త । సు – స్త వ! ॥

రి̇ ప̇ మ̇ గ̇ । రి̇ గ̇ । రి̇ స̇ ని ద ॥
గ రి మ జి । త న । గా – భ వ! ॥

ప ద పా । మ మ । గ గ రి స ॥
ప రి తో । ను త । వై – భ వ! ॥ ధరణ ॥

ఆభోగం ॥ ని̣ స రి రి । గ రి । రి గ రి స ॥
స్ఫు ర ద వ । య వ । సు రు చి ర ॥

గ గ రి రి । స రి । గ రి గ మ ॥
వ ర త ను । గి రి । భ య క ర! ॥

ప ద ని ద । ద ప । మ ప ద ని ॥
చ ర ద చ । రా – । (శ్ర య వ ర! ॥)*

(స̇) ని ద మ । గ మ । గ గ రి స ॥
స్థి ర వే ం । క ట । చి ర త ర! ॥ ధరణ ॥

(॥ మత్య ముగిసెను ॥)

★ (మాళవగౌళ) – అటతాళమటియం. ఇంతవరకు దశావతార సూళాది లోని లుప్తపూరణము.

★ (మాళవగౌళ) - రూపకం - 3

ఉద్గ్రాహం ॥ గురుఘోణాకుహరోదర-
మరుదురుగతిమార్గాంతర-
పరమాణూభవదగ(వ)ర!
కిరివిగ్రహకేళీచర! ॥

జ్యావళ ॥ తరళఖురాంతరమితజల-
నిరవధివననిధిపల్వల!
పరిలఘుధృతభర్మాచల-
తరుణాంకుర(ధర)ణీతల[2]-
వరముస్తావళికందళ!
దరకరగురుదంతా(ం)చల! ॥ ॥ కి(రి)విగ్రహ ॥

ఆభోగం ॥ అయుగ! వృ(తాద్య[3])వచోవన!
నియతేతరనిర్భేదన!
జయ! వెంకటశి[4]ఖరాసన! ॥ ॥ కి(రి)విగ్రహ ॥

॥ రూపకం ముగిసెను ॥

★ (మాళవగౌళ) :

ఉద్గ్రాహం॥ (1) గొప్పదైన ముట్టె అనే గుహ మధ్యయందలి
(2) ఆకాశపు మధ్యలో
(3) పరమాణువుగా ఆగుచున్న పర్వతములు గలవాడా!

(4) వరాహరూపలీలతో సంచరిస్తున్నవాడా!
(2వ పాదం. మరుదురుగతిమార్గ = వాయు సంచార మార్గము అనగా ఆకాశము)

జ్యావళ॥ (1) చంచలములైన గిట్టల మధ్యలో ఇమిడిపోయిన జలముగల
(2) అవధిలేని సముద్రములనే చిన్న పడియలు గలవాడా!
(3) అవలీలగా ధరించబడిన మేరుపర్వతం అనే
(4) లేత మొలకగల భూతలం అనే
(5) శ్రేష్ఠమైన ముస్తల దుంప గలవాడా!
(6) భయమును కలిగించే గొప్ప పర్వతము వంటి గొప్ప దంతపు కొనగలవాడా!

ఆభోగం ॥ (1) సాటిలేనివాడా! కప్పబడి ఉన్న వేదవాక్కులను రక్షించిన వాడా!
(2) దుర్వినీతులను నశింపజేసినవాడా!
(3) వేంకటశిఖరమునందున్నవాడా! వర్ధిల్లుము.

గేయపాఠము

ఉద్గ్రాహం॥ గ గ రి స । ని̣ స రి̇ స̇ ని ద మ మ ॥
గు రు ఘో - । ణా - కు హ రో - ద ర ॥

రి రి స మ । ని ద ప మ మ రి గ రి ॥
మ రు దు రు । గ తి మా - ర్గా ం త ర ॥

గ మ ప ద । ని స̇ రి̇ గ̇ మ̇ గ̇ రి̇ స̇ ॥
ప ర మా - । ణూ - భ వ ద గ (వ) ర! ॥

ప ని ని గ । ప మ ప మ గ గ రి స ॥
కి రి వి - । గ్ర హ కే - ళీ - చ ర! ॥

జ్యావళి ॥ ని̣ స రి గ । గా రి స మ మ గ మ ॥
త ర ళ ఖు । రాం త ర మి త జ ల ॥

ప ద ప ద । ప మ గ రి ప మ గ రి ॥
ని ర వ ధి । వ న ని ధి ప - ల్వ ల! ॥

స రి గ మ । ప ద ని స̇ రి̇ గ̇ మ̇ గ̇ ॥
ప రి ల ఘు । ధృ త భ - ర్మా - చ ల ॥

స̇ మ̇ మ̇ గ̇ । రి̇ గ̇ మ̇ మ̇ గ̇ గ̇ రి̇ స̇ ॥
త రు ణా ం । కు ర (ధ ర) ణీ - త ల[2] ॥

గ̇ రి̇ సా̇ । ని ద ని ద ని ద ప మ ॥
వ ర ము । స్తా - వ ళి క ం ద ళ! ॥

ప ద ని స̇ । రి̇ గ̇ రి̇ గ̇ (రి̇ స̇ ని ద) ॥
ద ర క ర । గు రు ద ం తా(ం) - చ ల! ॥

॥ కి(రి)విగ్రహ ॥

ఆభోగం ॥ గ గ రి మ । ని̣ స రి స ని ద ప మ ॥
అ యు గ! వృ । (తా - ద్య)[3] వ చో - వ న! ॥

గ రి గ మ । ప ద ప మ మా గ రి ॥
ని య తే - । త ర ని - ర్భే ద న! ॥

గ మ ప ద । ని స̇ రి̇ గ̇ మ̇ గ̇ రి̇ స̇ ॥
జ య! వె ం । క ట శి[4] ఖ రా - స న! ॥

॥ కి(రి)విగ్రహ ॥

॥ రూపకం ముగిసెను ॥

★ (మాళవగౌళ)

★ (మాళవగౌళ) - ఝంప - 4

ఉద్గ్రాహం ॥ విరమ సంరంభణం వి(ఘటయే) దరిరయం
వరసింహసంహనన[5]వ(క్ర)జస్థిరభియం[6]
పరిగృహ్య యాతి త(త్ప)రిసరం న స్వయం ॥

జ్యావళ ॥ దితిజపతిహృదనల్పద[7]ర్పమోషకశిఖా-
కుతుకం న తావదిహ (కూర్చ[8]) శితనవనఖా-
వితరంతి (నా)సఖి! విపులకర(జా)స్సుఖా-
దతికఠినయోర్యావదంకనమహతముఖా ॥పరిగృహ్య॥

ఆభోగం ॥ ఇతి పటు(తరే)రితైరిహ[10] విహస[11] (నా)[9](త్ర[12] మాం
విత[13]ర మమ సంప[14]దం వెంకటవరాసమాం ॥పరిగృహ్య॥
॥ ఝంప ముగిసెను ॥ ॥ ౪ ॥[15]

★ (మాళవగౌళ) :

ఉద్గ్రాహం॥ (1) సంరంభాన్ని వదిలిపెట్టుము. ఈ శత్రువు భగ్నుడౌతాడు.
(2) శ్రేష్ఠమైన సింహశరీరము గల (నృసింహస్వామియొక్క) నోటివలన కలిగిన స్థిరమైన భయమును
(3) పొంది (అనగా భయముతో) వెళ్ళిపోతాడు. స్వయంగా అతని సమీపానికి వెళ్ళడు.

జ్యావళ॥ (1) చెలీ! రాక్షసరాజు యొక్క వక్షస్సు యొక్క అధికమైన గర్వాన్ని తొలగించే కొనల
(2) కౌతుకాన్ని దర్భలవలె వాడియైన కొత్త నఖములు
(3) సుఖమును ఇవ్వవు. విశాలమైన నఖములు సుఖంగా

(4) అతికఠినమైన (పయోధరములందు) గాట్లు చేయునంత వరకు వంగని కొనలు గలవిగా ఉండును.
ఈ పాదముల యందలి భావము మాఘుని ఈ క్రింది శ్లోకము నందలి భావముతో సంవదించు చున్నదని ఆచార్య పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడుగారు పేర్కొనిరి.
"సటాచ్ఛటాభిన్నఘనేన బిభ్రతా నృసింహ! సైంహీమతనుం తనుం త్వయా
స ముగ్ధకాంతాస్తనసంగభంగురైరురోవిదారం ప్రతిచస్కరే నఖైః" (1-47)

ఆభోగం ॥ (1) అనెడి సమర్థమైన స్తోత్రరూపమైన వాక్కుల కారణంగా ఇట నన్ను పరిహసింపకుము.
(2) వేంకటవరా! నాకు సాటిలేని సంపదనిమ్ము.

గేయపాఠము

ఉద్గ్రాహం ॥

ని రి ద ని ప ప ద ని సో   గ రి మ గ గ రి గ రి సో ॥

వి ర మ స ం ర ం భ ణం   వి (ఘ ట యే) - ద రి ర యం ॥

గ రి స గ రి స ని ద ప మ గ గ మ ప ద ప మ గ రి స ॥

వ ర సి ం హ సం - హ న న[5] వ - (క్ర) జ - స్థి ర భి యం[6] ॥

మగ గ రి గ మ మ ప మ ప ద ద ని సో   గో   గ రి స ॥

ప రి గృ - హ్యాయా - తి త - (త్వ) రి స రం   న   స్వ య ం ॥

జ్యావళ ॥

గ గ మ గ మ ప ద ప మ గ సా   స స ని గ గ మ గ మ ॥

ది తి జ ప తి హృ ద న - ల్ప ద[7]   ర్ప మో - ష క శి ఖా - ॥

మగ మ మ ప గ గ మ గ రి స ని స గ గ గ గ రి స ని ॥

కుతు క ం న తా - వ ది హ (కూ - ర్చ)[8] శి త న వ న ఖా - ॥

స ని ద స ని దా   ద ప మ గ మ ద ప మ మ మ గ రి స ॥

వి త ర ం తి (నా)   స ఖి! వి పు ల క ర (జా)   - స్సు ఖా - ॥

స గ రి గ మ ప ని ద ని స గ రి స ని ద ప మ గ రి స ॥

ద తి క రి న యో - ర్యా - వ ద ం క న మ హ త ము ఖా - ॥

॥ పరిగృహ్యా ॥

ఆభోగం ॥

ని ద ప ద ప మా   ప ద ని (సస)[10] గ గ[11] గ గ రి రి[12] సో ॥

ఇ తి ప టు (త రే)   రి తై - రి హ వి హ స (నా[9]) - త్ర మాం ॥

గ రి[13] ప గ రి స ని ద ప మ[14] గ గ మ ప ద ప మ గ రి స ॥

వి త ర మ మ స ం ప ద ం వె ం క ట వ రా - స మా ం ॥

॥ పరిగృహ్యా ॥

॥ ఝంప ముగిసెను ॥ ॥ ౪ ॥[15]

★ (మాళవగౌళ) - రగణం[16] - 5

ఉద్గ్రాహం ॥ వినయవినాకృతభుజజితవిబుధవిరోచన-
తనయమఖాహితపదమితధరణీయాచన[18]! ॥

జ్యావళ ॥ యుగపరిణామవిజృంభితయుగప(చ్ఛో[17])షణ!
జగదతిలంఘుజలాభిలజలధి[19]గవేషణ!
విగళితవామనగుణతనువిభ్రమభీషణ! ॥ యుగపరిణామ ॥

ఆభోగం ॥ సరభసచరణక్రమమితసకలజగత్త్రయ!
విరతాస్పదబలిదానవ! వెంకటవర! జయ[20]! ॥యుగపరిణామ॥

॥ రగణం ముగిసెను ॥ ॥ ౫ ॥

★ (మాళవగౌళ) :

ఉద్గ్రాహం॥ (1) వినయం లేనివాడు, భుజ(బల)ముచే జయింపబడిన దేవతలు గలవాడు ఐన బలియొక్క

(2) యజ్ఞమునందు చేయబడిన (మూడు) అడుగుల పరిమితి గల భూమియొక్క యాచనము గలవాడా!

జ్యావళ॥ (1) ప్రళయకాలములో విజృంభణముచే ఒక్కమారుగా శోషింప జేయడం కలవాడా! (యుగాంతంలో విజృంభించి ఒక్కమారుగా జగత్తునంతనూ శోషింప జేసేవాడా! అని భావం).

(2) జగమును ముంచెత్తుచున్న జలముగల సమస్త సముద్రాలను వెదికినవాడా!

(3) తొలగిన పొట్టితనముగల తనువిభ్రమము (అనగా త్రివిక్రమరూప విభ్రమము)చే భయంకరమైనవాడా!

ఆభోగం ॥ (1) తొందరతో కూడిన పాదముయొక్క బలముచే కొలది యిడబడిన ముల్లోకములు గలవాడా!

(2) తొలగిపోయిన స్థానము గల బలి అనే రాక్షసుడు కలవాడా! (అనగా బలిని స్థానభ్రష్టుణి చేసినవాడా! అని యర్థము). వేంకట (అనే నామముతో) శ్రేష్ఠుడైనవాడా! వర్ధిల్లుము.

ఉద్గ్రాహం ॥

రి మ గ రి గ రి స ని । రి స రి స । రి స ని ధ ధ ప రి మ ॥
వి న య వి నా – కృ త । భు జ జి త । వి బు ధ వి రో – చ న ॥

గ మ స ని ద ని స స । గ రి స ని । (రి స ని ద ద ప రి మ) ॥
త న య మ ఖా – హి త । ప ద మి త । ధ ర ణీ – యా – చ న[18] ॥

జ్యావళ ॥

ని స గ గ రి గ మ గ । ప ద ప మ । గ మ పా ప రి స మ ॥
యుగ ప రి ణా – మ వి । జృ ం భి త ।యు గ ప (చ్ఛో)[17]– ష ణ! ॥

ప మ ప ద ప మ మ గ । గా రి గ । స రి గ (మ ప ద ని స) ॥
జ గ ద తి ల ం ఘ జ । లా ఖి ల । జ ల ధి[19] గ వే – ష ణ! ॥

గ రి గ మ ప మ మ రి । గ రి స ని । ప ని ద ప మ గ రి స ॥
వి గ ళి త వా – మ న । గు ణ త ను । వి – భ్ర మ భీ – ష ణ! ॥

॥ యుగపరిణామ ॥

ఆభోగం ॥

స మ గ రి గ గ రి స । ని స రి మ । ని స ని ద దా ప మ ॥
స ర భ స చ ర ణ – । క్ర మ మి త । స క ల జ గ త్త్రయ! ॥

గ మ ప ని ద ని స స । రి స ని ని । ద ప మ గ గ గ రి స[20] ॥
వి ర తా – స్ప ద బ లి । దా – స వ! । వె ం క ట వ ర! జ య ॥

॥ యుగపరిణామ ॥

॥ రగణం ముగిసెను ॥ ॥ ౫ ॥

ఉద్గ్రాహం ॥ ఖురళికావిధికుశల! విస్మృమర–
కరశరాహతక్రౌంచభూధర!
విరచితాగమ విసరఖగవర!
గురుయశోభర! గుణవిభాసుర! ॥

జ్యావళ ॥ నిరఘశమదయ! నిర్మలాశయ!
గురునరాకృతికోపభవరయ!
కరవిధూ(ని)తఖలకహైహయ–
ధరణిపతిభుజ(దా)రణోదయ–
పరశుముఖశి(ఖి) పటిమకృతభయ! ॥ ॥గురుయశోభర॥

ఆభోగం ॥ సవవి(నా)యిత సకలకువలయ!
భవనతర్మవ[21]! భక్తసముదయ!
వివిధదయ! జయ! వెంకటాలయ! ॥ ॥గురుయశోభర॥

॥ తివుడ ముగిసెను ॥ ॥ ౬ ॥

★ (మాళవగౌళ). ⁺(త్రిపుట) :

ఉద్గ్రాహం॥ (1) ఆయుధక్రీడయందు సమర్థమైనవాడా! ప్రసరించే స్వభావం కల

(2) చేతియందలి బాణముచే కొట్టబడిన క్రౌంచపర్వతము గలవాడా! (ధనుస్సు మీద సంధించకుండానే బాణమును చేతితో గ్రుచ్చి క్రౌంచపర్వతమునకు రంధ్రము చేసినవాడా! అని భావము).

(3) వేదసముదాయమును పక్షిరాజైన గరుత్మంతునిగా చేసినవాడా! (వేదాత్మా విహగేశ్వరః అని ప్రమాణము)

(4) గొప్ప కీర్తి కలవాడా! గుణములచే ప్రకాశించువాడా!

జ్యావళ॥ (1) నిర్దుష్టమైన శమమూ, దయా కలవాడా! నిర్మలమైన అభిప్రాయములు కలవాడా!

(2) గొప్పదైన మనుష్యరూపములో నున్న కోపముచేత కలిగిన వేగము గలవాడా!

(3) చేతితో కదల్చబడినదీ, దుష్టుడైన కార్తవీర్యార్జునుడనే

(4) రాజుయొక్క భుజములను చీల్చివేసే ప్రయత్నం కలదీ

(5) ఐన గండ్రగొడ్డలియొక్క అగ్రభాగమునందలి అగ్నియొక్క సామర్థ్యం చేత కలిగించబడిన భయం కలవాడా!

ఆభోగం ॥ (1) యజ్ఞంలో (తనకు) లేకుండా చేయబడిన (అనగా దానము చేయబడిన) సమస్తమైన భూవలయము గలవాడా!

(2) పుట్టుకను భేదించువాడా! (తర్కు అనగా భేదనసాధనము. తర్కువే తార్కవము. స్వార్థమున అణ్ ప్రత్యయము) (శ్రేయస్సు కోసమైన) భక్తుల సమృద్ధి గలవాడా!

(3) అనేక విధములైన దయ గలవాడా! వేంకటాద్రి నిలయముగా గలవాడా! వర్ధిల్లుము.

గేయపాఠము

ఉద్గ్రాహం ॥ ని̣ ని̣ స గా గ మ । గ రి స ప గ రి గ ॥
ఖు ర ళి కా వి ధి । కు శ ల వి సృ మ ర ॥

ప మ గ గా రి స । నీ̣ స గ రి స ని̣ ॥
క ర శ రా హ త । క్రౌం చ భూ – ధ ర! ॥

స̇ ని స̇ ని ద ప మ । గ మ ప మ గ రి స ॥
వి ర చి తా – గ మ । వి స ర ఖ గ వ ర ॥

ప ద ప మ గ రి గ । మ మ ప ని ద ని స̇ ॥
గు రు య శో – భ ర! । గు ణ వి భా – సు ర! ॥

జ్యావళ ॥ గ రి స గ గ రి స । గ గ మ ప ద ప మ ॥
ని ర ఘ శ మ ద య! । ని – ర్మ లా – శ య ॥

ప మ గ మ గ గ రి । స రి గ మ గ రి స ॥
గు రు న రా – కృ తి । కో – ప భ వ ర య! ॥

గ రి రి స ని̣ స ని̣ । ని ని ద ప మ గ రి ॥
క ర వి ధూ – (ని) త । ఖ ల క హై – హ య ॥

స రి గ స రి గ మ । ప ద ని స̇ గ̇ రి̇ మ̇ ॥
ధ ర ణి ప తి భు జ । (దా) – ర ణో – ద య ॥

స̇ గ̇ మ̇ గ̇ రి̇ రి̇ స̇ । ని ద ప మ గ రి స ॥
ప ర శు ము ఖ శి (ఖి) । ప టి (మ) కృ త భ య ॥

॥ గురుయశోభర ॥

అభోగం ॥ ని̣ ని̣ స గా గ మ । గ రి స స స గ రి ॥
స వ వి (నా) యి త । స క ల కు వ ల య! ॥

గ ప మ గా రి స । నీ̣ స గ రి స ని̣ ॥
భ వ న త ర్క వ[21] । భ క్త స ము ద య! ॥

సి̇ ని సి̇ ని ద ప మ । గ మ ప మ గ రి స ॥
వి వి ధ ద య! జ య! । వె ం క టా - ల య! ॥

॥ గురుయశోభర ॥

॥ తివుడ ముగిసెను ॥ ॥ ౬ ॥

★ (త్రిపుట) :

★ (మాళవగౌళ) - అట - 7

ఉద్గ్రాహం ॥ దశవదనాధికధర్మతపో(భ)య-
కృశజగదవన! కృపామహిమాశ్రయ!
దశరథభూధరదృ[22]ష్టఘనోదయ! ॥

జ్యావళ ॥ పలలా(శ)యశోభరలాజాపహా!
విలసితబాహావిక్రమహుతవహా!
చలదురుకీలాసాధికరణమహా!
కలితజయశ్రీకరకమలగ్రహా! ॥ ॥ పలలా(శ)యశో ॥

ఆభోగం ॥ శం(కా)మోచిత సకలామరగణ!
లంకాపురపదరచితవిభీషణ!
వెంకటవర! జ(య)! వేదవిభూషణ! ॥ ॥పలలా(శ)యశో ॥

॥ అటతాళం ముగిసెను ॥ ॥ ౭ ॥

★ (మాళవగౌళ). (త్రిస్రజాతి - 6 క్రియలు) :

ఉద్గ్రాహం॥ (1) రావణుని అధికమైన ధర్మసమ్మతమైన తపస్సు వలని భయముచే
(2) కృశించిన జగత్తును రక్షించినవాడా! కృపామహిమకు ఆశ్రయమైనవాడా!
(3) దశరథుడనే పర్వతము మీద చూపబడిన గొప్ప (మేఘము యొక్క) ఉదయము గలవాడా!

జ్యావళ॥ (1) రాక్షసుల యొక్క యశస్సముదాయమనే పేలాలను నాశము చేసినవాడా!

(2) ప్రకాశించిన భుజపరాక్రమ మనెడి అగ్నికలవాడా!

(3) కదలుచున్న అధికమైన అగ్నిజ్వాలతో అధికమైన యుద్ధోత్సవము కలవాడా!

(4) పొందబడిన జయలక్ష్మి యొక్క కరకమలముల గ్రహణము (=స్వీకరించుట) కలవాడా!

ఆభోగం ॥ (1) భయము నుండి విడిపించబడిన సమస్తదేవతా గణము కలవాడా!

(2) లంకాపురస్థానమందు ఉంచబడిన విభీషణుడు కలవాడా!

(3) వేంకట (పర్వత) మందలి శ్రేష్ఠుడా! వేదమునకు అలంకారమైనవాడా! వర్ధిల్లుము.

గేయపాఠము

ఉద్గ్రాహం ॥
ని̣ ని̣ ని̣ స గా   రి గ మా   గ మ గా   రి స ॥
ద శ వ ద నా   ధి క ధ   ర్మ త పో   (భ) య ॥

ని స̇ గ̇ రి̇ స̇ ని ద ని స̇ ని ద ప దా   ప మ ॥
కృ శ జ గ ద వ న! కృ పా - మ హి మా   శ్ర య! ॥

గ మ ని ని ద మ గ మ స మ గ మ రి గ రి స ॥
ద శ ర థ భూ - ధ ర దృ[22] - ష్ట ఘ నో - ద య! ॥

జ్యావళ ॥
ఫ̣ ని̣ స గ గ మ మ గ ద ద ప మ గ మ గ మ ॥
ప ల లా - (శ) య శో - భ ర లా - జా - ప హా! ॥

ప ని ద ని ప ద ని స̇ గ̇ రి̇ స̇ గ̇ రి̇ స̇ ని స̇ ॥
వి ల సి త బా - హో - వి - క్ర మ హు త వ హా! ॥

ని స̇ రి̇ గ̇ రి̇ గ̇ మ̇ మ̇ (గా̇   రి̇) గ̇ రి̇ గ̇ రి̇ స̇ ॥
చ ల దు రు కీ - లా - సా   ధి క ర ణ మ హా! ॥

గ̇ రి̇ రి̇ స̇ సా̇   ని ప ద ప మ గ గ గ రి స ॥
క లి త జ య   శ్రీ - క ర క మ ల - గ్ర హా! ॥

॥ పలలా(శ)యశో ॥

ఆభోగం ॥
ని̣ ని̣ ఫ̣ స దా   రి గ గ మ గ మ గ గ రి స ॥
శ ం (కా) - మో   చి త స క లా - మ ర గ ణ! ॥
ని̣ స గ రి స ని̣ ధ̣ ని̣ ఫ̣ ని̣ ధ̣ ద దా   ని మ ॥
ల ం కా - పు ర ప ద ర చి త వి భీ   ష ణ! ॥
గా   మ ని ద మ గ మ ప మ గ మ గ గ రి స ॥
వెం   క ట వ ర! జ య! వే - ద వి భూ - ష ణ! ॥

॥ పలలా(శ)యశో ॥

॥ అటతాళం ముగిసెను ॥ ॥ ౭ ॥

★ (మాళవగౌళ) - (త్రిస్రజాతి - 6 క్రియలు)

★ (మాళవగౌళ) - రచం[23] - 8

ఉద్గ్రాహం ॥ ఖల(హ)లపునరాకర్షభయాంతిక-
కలితా(శ్రయరవికన్యాసమధిక-
విలసితకంఠావృతవనమాలిక! ॥

జ్యావళ ॥ పరహితమేచకపట! యమునాంతర-
సరదమరనదీసార ((స్రు)తఝర-
తరళాపాండురతనురుచితసహచర-
(ద)రు(ణ)మదాళి(దృ)గంచిరుచిచర! ॥ పరహితమేచక ॥

ఆభోగం ॥ అరహితరే(చ)త్సంచితరుచిచర!
పరిపూరణదివిపర్వకలాధర!
విరచయ బలమిహ వెంకటమందిర! ॥ పరహితమేచక ॥

॥ రచం ముగిసెను ॥ ॥ ర ॥

★ (మాళవగౌళ). (ఏక) :

ఉద్గ్రాహం॥ (1) భూమి (లేక మట్టి) యందలి నాగలియొక్క మళ్ళీ ఆకర్షణము వలని భయముచే దగ్గర
(2) పొందబడిన ఆశ్రయం కల యమునానది వలె మిక్కిలిగా
(3) విలసిల్లిన కంఠమునందు చుట్టబడిన వనమాలిక గలవాడా!

జ్యావళ॥ (1) మిక్కిలి హితమైన (అనువైన) నల్లని వస్త్రం కలవాడా! యమునలోపల

(2) ప్రవహిస్తున్న గంగయొక్క శ్రేష్ఠమైన జలప్రవాహం వలె
(3) చంచలమైన (మెరుస్తున్న) బాగా తెల్లనైన దేహకాంతితో కూడిన
(4) ఎఱ్ఱనైనది, మదించిన తుమ్మెదవంటిదీ ఐన దృక్కుల యొక్క చక్కని కాంతితో సంచరిస్తున్నవాడా!

ఆభోగం ॥ (1) పూర్ణమై పైకి వచ్చుచున్న ప్రోగుచేయబడిన కాంతితో సంచరిస్తున్నవాడా!
(2) నిండైన ఆకాశమందున్న పూర్ణిమాచంద్రుడా!
(3) ఇట బలమును కలిగించుము. వేంకట పర్వతము మందిరముగా గలవాడా!

పదం 1 ॥ (1) వెల్లడియైన యశోద గొప్ప తపస్సుకు ఫలమైనవాడా!

(2) శకటాసురుని మదాన్ని శాసించే పాదాగ్రం కలవాడా!

(3) భయంకరురాలైన పూతన రాక్షసికి ఆపదను కలిగించుటలో గొప్ప నేర్పుకలవాడా!

(4) దగ్గరగా ఉన్న రెండు అర్జునవృక్షాలను ఎగురగొట్టడంచే ప్రకాశిస్తున్నవాడా!

పదం 2 ॥ (1) శ్రేష్ఠమైన గోవర్ధన పర్వతముచే దూరముగా వర్షము పడేట్లు చేసినవాడా!

(2) మురళీవాదనంచే సంతోషింపజేయబడిన ధేనుసమూహం కలవాడా!

(3) చేయబడిన అనేకమైన స్వచ్ఛమైన ఆకారములు గలవాడా!

(4) యమునానది యొక్క గొప్ప (లేక దట్టమైన) వనములలో క్రీడలు గలవాడా!

పదం 3 ॥ (1) హంసలచే (ఏవైన ఆభరణ విశేషాలు కావచ్చును) వ్యాకులమైన జుట్టు కలవాడా! చిర్నగవుచే ప్రకాశించిన అధరము కలవాడా!

(2) అందెలచే సేవింపబడిన హారములుగల పదములు, ఉదరము కలవాడా!

(3) బలిసిన గోపికల మధ్య విహరించుటయం దాసక్తి కలవాడా!

(4) కంసుడనే శత్రువును జయించినవాడా! గొప్పవాడా! వేంకటాచలమందలి శ్రేష్ఠుడా!

గేయపాఠము

పల్లవం ॥

ని̣ స స గ గ మ మ ప ప ద ప మ మ రి గ మ ॥
వ సు దే - వా - ర్ణ వ ప - ర్వ సు ధా - క ర! ॥

ప స̇ స̇ స̇ గ̇ రి̇ స̇ ని ద ప మ ప రి గ రి స ॥
వ స హృ (ది) వె ం క ట వ సు ధా - ధ ర ప ర! ॥

పదం 1 :

ప̣ ని̣ ద̣ ని̣ స రి గ గ మా మ గ ప మ గ రి ॥
ప్ర క ట య శో - దా - భ వ్య త ప ః ఫ ల! ॥

స స ని̣ స గ రి స గ గ రి స ప రి ని̣ స స ॥
శ క టా - సు ర మ ద శా - సి ప దా ం చ ల ॥

స̇ ని ద ని ప గ ప మ ప ప మ గ రి గ రి స ॥
వి క ట ని శా - టీ - వి ప దు రు కౌ - శ ల! ॥

గ రి గ మ ప గ ని స̇ గ̇ రి̇ ని ద ప గ రి స ॥
ని క టా - ర్జు న యు గ ని - ర్ద ళ నో - జ్జ్వ ల! ॥ వసుదేవార్ణవ ॥

పదం 2 :

ప̣ ని̣ ద̣ ని̣ స రి గ రి మా మ గ ప మ గ రి ॥
వ ర గి రి దూ - రే - వ ర్ష (ణ) కా - ర క! ॥

స స ని̣ స గ రి స గ గ రి స ప̣ రి ని̣ స స ॥
ముర ళీ - వా - ద న మో - ది త ధై - ను క! ॥

స̇ ని ద ని ప ద ప మ ప ప మ గ రి గ రి స ॥
వి ర చి త బ హు త ను వి మ లా - కా - ర క! ॥

గ రి గ మ ప ద ని స̇ గ̇ రి̇ ని ద ప గ రి స ॥
త(ర) ణీ సు తా - ఘ న త ట వ న కే - ళి క!॥ వసుదేవార్ణవ ॥

పదం 3 :

ఫ̣ ని̣ ధ̣ ని̣ స రి గ గ మ మ మ గ ప మ గ రి ॥
హం సా - కు ల క చ! హ స ల సి తా - ధ ర! ॥
స స ని̣ స గ రి స గ గ రి స ప రి ని̣ స స ॥
హం స క సే - వి త హా - రి ప దో - ద ర! ॥
స ని ద ని ప ద ప మ ప ప మ గ రి గ రి స ॥
మాం స ల గో - పీ - మ - ధ్య వి హృ తి ప ర! ॥
గ రి గ మ ప ద ని స̇ గ̇ రి̇ ని ద ప గ రి స ॥
కం స రి పుం జ య! ఘ న! వెం క ట వ ర!॥ వసుదేవార్ణవ ॥

॥ చౌపదదోళం ముగిసెను ॥ ॥ ౯ ॥

★ (మాళవగౌళ) (ఏక) :

★ (మాళవగౌళ) - (ఏ)కతాళి - [26]10

ఉద్గ్రాహం ॥ దరశరణీకృత[25]! ధరణీపాలన!
కరవిశ్లేషితక(ల్క) విమోచన! ॥

జ్యావళ ॥ కలి(కి)(త్వా) లఘుకాయ! మనోహిత-
ఖలజనమండలఖండిగతాగత-
వలదురుభుజ! హయవల్గితశోభిత! ॥ కలి(కిత్వా)లఘు ॥

ఆభోగం ॥ జగదవనాని(శ)జనితాకృతిచయ!
విగతోదయలయ! వెంకటవరద! జయ! ॥ కలి(కిత్వా)లఘు ॥

॥ ఏకతాళి ముగిసెను ॥ ॥ ౧౦[26] ॥ ౬౦[27] ॥

★ (మాళవగౌళ - ఏకతాళి) :

ఉద్గ్రాహం॥ (1) భయముచే (భూమిచే) శరణు పొందబడినవాడా! భూమియొక్క రక్షణ చేసినవాడా!

(2) కరముచే దూరము చేయబడిన పాపమునుండి విడిపించిన వాడా!

జ్యావళ॥ (1) కలికిత్వంచేత (కలికిరూపం ధరించడం చేత) ఏర్పడిన పెద్ద శరీరం కలవాడా! మనస్సుకు వ్యతిరేకమైన

(2) దుష్టజన సమూహమును ఖండించుటచే, ఇటునటు సంచరించుటయందు

(3) కదలుచున్న గొప్ప వేగం కల గొప్ప భుజములు గలవాడా! గుఱ్ఱము యొక్క గమనవిశేషం చేత శోభిస్తున్నవాడా!

ఆభోగం ॥ (1) జగద్రక్షణ కొరకు ఎల్లప్పుడు సృష్టింపబడిన ఆకార సముదాయము కలవాడా!

(2) జన్మనాశములు లేనివాడా! వేంకట పర్వతమందలి శ్రేష్ఠుడా! వర్ధిల్లుము.

గేయపాఠము

ఉద్గ్రాహం ॥

స స ని̣ ని̣ సా   గ గ స రి గ మ గ గ రి స ॥
ద ర శ ర ణీ[25]   కృ త! ధ ర ణీ – పా – ల న! ॥

గ రి స గ రి స ని̣ ధ̣ నీ   ద మ గ గ రి స ॥
క ర వి – శ్లే – షి త క   (ల్క) వి మో – చ న! ॥

జ్యావళ ॥

స స పా   నీ   గ మ గా   గ మ గ గ రి స ॥
క లి (కి   త్వా)   ల ఘు కా   య! మ నో – హి త ॥

ప ద రి మ ప ద ప మ గ రి గ మ మా   గ మ ॥
ఖ ల జ న మ ం డ ల ఖ ం డి గ తా   గ త ॥

ధ̣ ని̣ స గ ప రి̇ సి̇ ని ని ద ప మ గ గ రి స ॥
వ ల దు రు భు జ! హ య వ – ల్గి త శో – భి త! ॥

॥ కలి(కిత్వా)లఘు ॥

ఆభోగం ॥

స రి ని̣ ని̣ సా   గ గ స రి గ మ గ గ రి స ।
జ గ ద వ నా   ని (శ) జ ని తా – కృ తి చ య! ।

గ రి స గ రి స ని̣ ధ̣ ని ద ప గ గ రి రి స ।
వి గ తో – ద య ల య! వె ం క ట వ ర! జ య! ।

॥ కలి(కిత్వా)లఘు ॥

॥ ఏకతాళి ముగిసెను ॥ ౧౦ ॥

★ (మాళవగౌళ – ఏకతాళి)

SONG ON A STONE

The release of this CD is a major landmark in the annals of Indian Classical Music. The kind of music presented here on this CD is unique in many respects. No one ever heard a composition of this nature on any recorded medium so far. This composition belongs to a genre called 'sūḷādi prabandham', now not in vogue. The text of this thematic song with notation, dating back to 1500 AD, chiseled on a huge stone slab, was retrieved from the precincts of the Champaka Pradakshina Patham of Sri Venkateswara Temple, Tirumala in the year 1949. The slab containing the thematic 'Dasāvatāra sūḷādi Composition' is actually one of two such slabs found at the same place. Both the slabs contain more than 21 lyrical compositions with swara notations inscribed on them. Some of them are incomplete. The lyrics are in Sanskrit language; but they were engraved in Telugu script and syntax of the late 15th century.

This inscriptional 'Dasāvatāra Sūḷādi' composition contains 10 songs in all, each one dedicated to one of the ten incarnations of Lord Vishnu. All the songs are in the same 'Maḷavagouḷa' Raga of the yore; but each song had a different Tala belonging to the group of sūḷādi sapta talas in order. These and the other songs found on the two slabs are now acknowledged by knowledgeable pundits as the earliest known compositions with swara notations ever found in the Indian sub-continent. These slabs were lying there for centuries in utter neglect and abuse before their discovery.

In the year 1949, when the late Sri Veturi Prabhakara Sastri, one of the greatest literary figures of his time was deeply immersed in the research on the Tallapaka Poets, his student the late Sri A.V. Srinivasacharyulu, then about 25 years of age, stumbled upon these slabs quite accidentally. He promptly apprised his guru of this finding. Sri Sastri after carefully examining the two inscriptions pronounced that they were the works of Tallapaka Poets, probably

of Sri Annamacharya of the 15th century. His observation was on the basis of the paleographic evidence, mudra and lyrical content. He wanted to study and publish them; but sadly he passed away in the year 1950 and the project he embarked upon came to a stand still.

* * *

Not many people knew about Annamacharya and other Tallapaka poets until 1949, in or out side Andhra Desha. Even the pundits who just heard their names in the pages of history did not know the story of Annamayya or the real nature and worth of their lyrical works. It was Sri Prabhakara Sastri who first brought Annamayya into lime light by editing and publishing his lyrics found on the copper plates on a methodical basis, at the behest of Tirumala Tirupati Devasthanams during 1945-47. He also edited and published 'Annamacharya Charitra', an authentic biographical work written by Chinnanna, the grandson of Annamacharya, with an exhaustive foreword running into more than one hundred and thirty three pages, in the year 1949.

* * *

Born into a family of scholars in Pedakallepalli village in Krishna District in the year 1888, Sri Prabhakara Sastri started composing poems in Sanskrit when he was only 13 years of age. At 16 he went to Bandar town and studied under the tutelage of Mahakavi Sri Chellapilla Venkata Sastri for two years. He performed 'Ashtavadhanam' a scholarly feat at the age of 17. At 18 he went to Madras in search of employment. In the year 1910 he was employed as Copyist in the Government Oriental Manuscript Library, Madras. From then on he collected, studied and edited a number of old palm leaf classics and got them published.

After he moved to Tirupati town and settled there in 1939 his career as a scholar took a new turn. Commissioned by TTD he started working on the Sankirtana literature of Tallapaka Poets. Even before he got into this job, the first three volumes of Sankirtanas of Annamayya were already edited by Pundits V. Vijaya Raghavacharyulu and G. Adinarayana Naidu and were published by TTD in the year 1935. However the editing was found unsatisfactory and therefore the work came to a standstill. In 1945, the TTD entrusted the entire job to Sri Prabhakara Sastri. As a result of his efforts the 4th and the 5th Volumes were published.

After Sri Sastri's demise Sri Rallapalli Ananta Krishna Sarma and other scholars continued the work and today all the songs found on the copper plates are available in 29 (new) volumes. Although Chinnanna in his book had mentioned that Annamacharya alone composed 32,000 Sankirtanas, only about 15,000 songs of all the Tallapaka poets were found on the copper plates. The songs had no swara notations. Only the Raga and occasionally the Tala names were mentioned on the plates.

However, the impetus given by starting the Annamacharya festivals for the first time by Sri Veturi Prabhakara Sastri at the behest of TTD in April 1949 encouraged musicians to set the songs to melody. Several great musicians and composers like Rallapalli, Pinakapani, Balamurali Krishna, Mallik and Nedunuri Krishna Murthy set tunes to many of the songs. All India Radio greatly contributed for the popularity of those songs through its Vijayawada, Hyderabad and Madras stations. Today countless commercial recordings of Annamayya's songs are in circulation throughout the world.

* * *

Now, reverting to the two stone slabs, they are about seven feet long, four feet wide and nine inches thick each. There are 94 lines on the slab numbered '2' and another 100 on the slab '4'. 11 songs are available on slab '2' and 10 on slab '4'. All of them are Sanskrit songs in Telugu script along with swara notations. Some songs in both the slabs had abrupt beginnings and in some cases abrupt endings. According to the Editorial team, there must have been at least 5 slabs in all, but three of them numbered 1, 3 and 5 are missing; Only slabs '2' and '4' are available now. This could explain the discontinuity.

After the demise of Sri Prabhakara Sastri in the year 1950, his son Sri Veturi Ananda Murthy, then only 20, started working in earnest on the lines of his father. He got his doctoral degree in 1965 for his thesis on the lyrical literature of Tallapaka poets. He had referred to the Tirumala Music Inscription in his thesis itself. However, no musicologist had ever applied his mind seriously on the musical aspect of the inscriptions on the slabs or on the lyrics found on the copper plates. That was the reason why only Annamayya's lyrics with substituted melody were in circulation all these years. His lyrics were available in abundance to everyone to set music to, at their will and pleasure. There were no rules or norms to follow. Even though Raga names were prescribed for the songs on the copper plates, they were ignored in many cases. The only excuse for doing this was the fact that the songs lacked original notations and the Raga structures of that period being not very certain. Even the songs with swara notations found on the stone slabs and on some palm-leaves were not taken notice of for more than 50 years.

* * *

At last, thanks to the untiring efforts of Prof. Ananda Murty, some of the greatest scholars of our times came together to

seriously work on this research project. Late Sri A.V. Srinivasacharyulu, the research assistant to Sri Prabhakara Sastri, eminent epigraphist Sri P.V. Parabrahma Sastri, Renowned linguist late Dr. Tirumala Ramachandra; Musicologist, Vidwan Sri Akella Mallikarjuna Sarma; Musician, late Sri N.S. Srinivasan, Sanskrit Scholar Mahamahopadhyaya Sri Pullela Sriramachandrudu; Musicologist Mahamahopadhyaya Dr. R. Satyanarayana; Prof. Ravva Srihari; Eminent Musicologist and Poet Kalaprapurna Dr. Balantrapu Rajanikanta Rao were some of the scholars who took part in this multi disciplinary project. On the request of Veturi Prabhakara Sastri Memorial Trust, the Tirumala Tirupati Devasthanams held a seminar on this subject in October 1998 and published a voluminous book containing all the recorded papers presented by the Scholars. The texts of all the songs with swara notations found on the stone slabs were printed in Telugu, Roman (English) and Nagari scripts for the benefit of the world of music, in the book titled 'The Tirumala Music Inscription' (Prathamopalabdha Swarasahita Sankirtana Shila Lekhamu' in Telugu). The book was published in 1999.

In the 'Dasāvatāra sūḷādi ' composition found on the slab numbered '2', only 8 songs out of the 10 songs were found. The first 2 songs pertaining to the Matsya and Kurma Avataras are missing. The Raga name is also missing. They must have been there on the missing slab number '1'. As for the two missing songs Sri Pullela Sriramachandrudu composed the lyrics exactly in the same style and pattern of the original and Sri Mallikarjuna Sarma set tunes to the songs in the Raga 'Maḷavagouḷa' following the musical style of the original compositions. The Raga's present name is 'Māya Māḷava gouḷa'. Thus, finally the Dasāvatāra sūḷādi took its full shape.

* * *

Now, let us have a brief look into a mega archeological event that took place more than 80 years ago. A team of archeologists from America and Britain, during the course of their excavations in and around Iraq and Syria unearthed some ancient Lyres estimated to be more than 4800 years old, along with some clay tablets with scribblings in what is called 'cuneiform' script, explaining the tuning methods of the instruments. A clay tablet estimated to be about 3400 years old with a complete hymn in ancient 'Hurrian' language along with notations in the Sumerian system of music of that period, inscribed in cuneiform characters, was also found in the operations. According to the scholars who worked on the project the hymn, dedicated to Moon god's wife, Nikal was at least a thousand years older than the oldest piece of written music in the world known previously. The land where the ancient musical instruments and the clay tablets were found was known variously at different periods of history as Sumer, Babylonia and Mesopotamia.

Prof. A.D. Kilmer of California University, Berkeley with the active support from some of her colleagues, undertook the arduous task of research into the system of music that prevailed in Sumer more than 4000 years ago, using the materials found in the archaeological operations. She started working on the project in the year 1960 and after 15 years of research came out with astonishing results. Using a replica of the Lyre found at the archaeological site, constructed by one of her colleagues at the University with the exact measurements and with the same number of gut strings and tuning pegs, she reconstructed the entire system of Sumerian music following the instructions scribbled on the clay tablets. In the year 1976 she brought out a Long Playing (LP) record with her lecture-demonstration on the subject. She and her colleague sang the Hurrian song using the reconstructed Lyre for accompaniment on the record. She also brought out a booklet

of 23 pages with all details of her research along with the L.P. record. The music is now available on an audio CD. It attracted wide attention from musicologists and many seminars were held on the subject at many cities the world over since then. Also a new branch of research called 'Music Archaeology' came into being, prompting studies on similar subjects. But sadly musicologists in India are unaware of these developments.

Compared to the study of Tirumala inscription, the study and reconstruction of the ancient Sumerian music is many times more arduous and complicated because the cuneiform script is one of the two earliest scripts of the world, the other being 'Hieroglyphic' script of ancient Egypt. The cuneiform script was in oblivion since 300 B.C. Prof. Kilmer is one of the very few scholars who could read that script. Another problem was the musical notes of Sumerian system had no names like Sa, Re, Ga, Ma of Indian music or Doh, Re, Mi, Fa of Western music. Instead, only terms like string number one, two, three and so on were used. Viewed from these hurdles the study of Tirumala Music inscription appears much easier because this is only 500 years old. The language is Sanskrit and the script is Telugu, both of which are familiar. We also have pundits who could replenish the missing lyrical and musical contents following the original style faithfully.

However, it was only because of the unstinting efforts of the multi disciplinary group of editors that the book on Tirumala Music Inscription was brought out by TTD. Unfortunately everything about the project came to a stand still. The book went out of circulation. The stone slabs are lying in the open exposed to sun and rain without any protection, in the precincts of the TTD Museum at Tirumala. No one cared to present the songs on recorded media so far.

On the occasion of 57th death anniversary of Sri Prabhakara Sastri TTD organized a two day festival in Tirupati in the month of August 2007 where two dance troupes from Hyderabad and Mysore presented two ballets based on the sūḷādi prabandhams retrieved from the inscriptions. While the Hyderabad troupe of Dr. Uma Rama Rao presented the ballet on Dasāvatāra Sūḷādi in Kuchipudi style under the musical supervision of Vidvan Mallikarjuna Sarma, the Mysore troupe presented a ballet in Bharata Natyam style with the vocal support of Sri Nanda Kumar. But sadly again the official videotapes of the programme that thrilled the audience vanished without a trace. However Dr. Uma Rama Rao presented same ballet by her students in Hyderabad on another occasion and recorded the same on videotape.

* * *

Late Sri Prabhakara Sastri had pronounced that the notated songs found on the slabs were the works of 'Tallapaka composers'. But, basing on the circumstantial evidences and other notated manuscript sources mentioned here under, we believe that the author was Annamacharya and that the notated compositions were inscribed on the slabs behest of his son Peda Tirumalacharya who was himself a great composer.

(1) Archaeologists declared that the Tirumala Music Inscription belonged to a period when Annamayya, his sons and grandsons lived. Annamayya lived from 1408 to 1503 A.D.

(2) The stone slabs were found in the same path leading to the Sankirtana Bhandagaram.

(3) The lyrics had the 'Venkata Mudra' of Tallapaka Poets.

(4) The fact that a Desi Telugu Sūḷādi Composition of Annamacharya was found on one of the copper plates.

(5) The fact that so far no one had come across any similar Telugu sūḷādi song composed by anyone other than the Tallapaka composers.

(6) The stylistic similarities and the Mudra suggest that the compositions were Annamacharya's.

We praise Annamayya as 'Pada Kavita Pitamaha' (grandsire of lyrical compositions) because he was the first known Vaggeyakara of Andhra Desha. Sripadaraya and Vyasaraya are known for their Sūḷādi songs in Kannada a little before Annamayya. But, that Annamacharya and his lineage were the first known composers of Sūḷādi songs and such other formats in Telugu is now established.

Since a few Sūḷādi prabandhas with swara notations retrieved from stone slabs are now available in print we wanted to present at least one such composition on audio CD and commissioned Sri Sattiraju Venumadhav, a highly talented young vocalist to sing the 10 songs of the thematic Dasāvatāra Sūḷādi. We feel his rendition is perfect. Avoiding the usual trappings such as Alapana, Neraval and Swara prastaras associated with Kriti renditions today, we presented the songs exactly the way in which we believe they were sung in Annamacharya's time. The recording is now in your hands. We hope you will enjoy the music.

* * *

After 64 long years of agonizing wait the rocky frozen music melted into melody and flowed on to this audio recording for its final redemption. We pay our grateful tributes to all those great

scholars and researchers who made this possible. We thank profusely the Tirumala Tirupati Devasthanams for their courtesy.

Who knows how many more songs are still languishing on rocks and palm-leaves unseen, unheard and unsung for centuries waiting for redemption! We earnestly hope and wish this CD would herald a new era of such an awakening.

Nanduri Partha Sarathi
Cell: 99597 34534
Date: 24-1-2014

Prof. Veturi Ananda Murthy
Cell: 97424 86122
Date : 24-1-2014

పరిశోధనలో పాల్గొన్న విద్వాంసుల సంతకాలు

Fixation of the inscription text - signed by the participating scholars and musicians

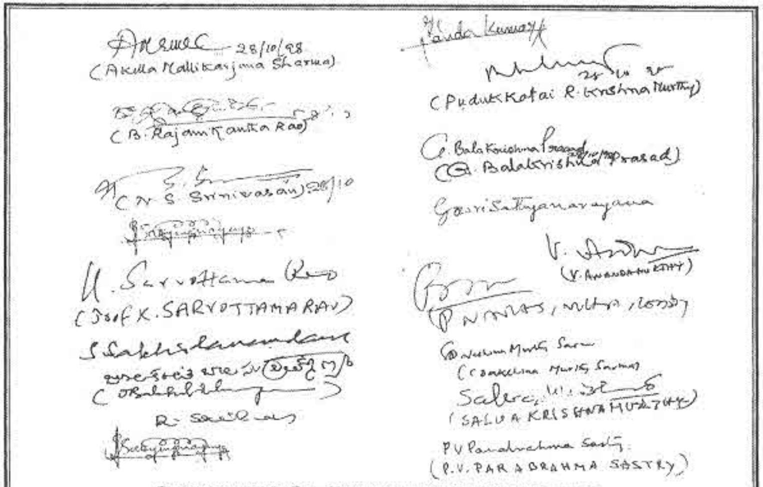

Fixation of the Inscription Text - Signed by the participating scholars and musicians.

(daśāvatāra sūḷadi pūraṇam)
★ (māḷavagauḷa - dhruva[1] - 1)

+(udgrāham || pralayapayōbharasōmakahṛta -
nalinajamukhanalināntōdgata -
vilayarahitavēdāhṛtidhṛta -
salilacarāsamavapurañcita! ||

Jyāvaḷa || Jalalīnōjjvalacaragirisama!
calalaharīśatabhēdakṣama!
calanarayavaśadussahōdyama!
dalitabalamadaditisutōddhama! || salila ||

ābhōgam || bahukuliśā valisutulitabala!
mahitaśṛṅgamathitōrahsthala
nihatāsuranikara! mahābala!
viharaṇavalabhiveṅkaṭācala! || salila ||

|| dhruva mugisenu ||

★ (māḷavagauḷa)

\+ Lyrics pertaining to the first two avatārās, viz the matsya and kūrma, in dhruva and maṭhya tāḷas respectively, forming part of the (ēka rāga) Sūḷādi tāḷamālika (saptatāḷa naṭa naṭana?) are missing in this slab. In order to present at lease one sūḷādi tāḷamālika in full. Prof. Pullela Sri Ramachandrudu composed the dhruva and maṭhya tāḷa lyrics on our request. These are shown in brackets.

Musical Format

+(udgrāham ||

n n d p | P | m p M | g r s ṇ ||
pra la ya pa | yō | bha ra sō | ma ka hṛ ta ||

s r s ṇ | ḍ p̣ | p̣ ḍ Ṇ | S r s ||
na li na ja | mu kha | na li nān | tō dga ta ||

r r g m | p m | G R | g m p d ||
vi la ya ra | hi ta | vē dā | hṛ ti dhṛ ta ||

n ṡ n d | P | m m n d | p m g r ||
sa li la ca | rā | sa ma va pu | ra ñ ci ta! ||

Jyāvaḷa ||

ṡ n D | P | m m p p | d d n ṡ ||
ja la lī | nō | jjva la ca ra | gi ri sa ma! ||

ṙ ṙ ṡ ṡ | Ṙ | ṁ ġ Ṙ | Ġ ṙ ṡ ||
ca la la ha | rī | śa ta bhē | da kṣa ma! ||

ṙ ṙ ġ ġ | ṙ ṙ | ṡ Ṡ ṙ | Ṡ n d ||
ca la na ra | ya va | śa du ssa | hō dya ma! ||

p m p d | p d | p n d p | D p d ||
da li ta ba | la ma | da di ti su | tō ddha ma! || salila ||

ābhōgam ||

n n d p | P | m p m m | g r s ṇ ||
ba hu ku li | śā | va li su tu | li ta ba la! ||

s r s ṇ | ḍ p̣ | p̣ ḍ Ṇ | S r s ||
ma hi ta śṛ | ṅ ga | ma thi tō | raḥ stha la ||

r r g m | p m | g g r r | d m p d ||
ni ha tā - | su ra | ni ka ra! ma | hā - ba la! ||

n ṡ n d | p p | m p n d | p m g r ||
vi ha ra ṇa | va la | bhi ve ṅ ka | ṭā - ca la! || salila ||

(|| dhruva mugisenu||)

★ (māḷavagauḷa)

In this daśāvatāra sapta tāḷamālikā sūḷadi composition, lyrics pertaining to the first two avatāras in dhruva and maṭhya tāḷas are missing in this slab. To retrieve at least one sūḷādi of the insciption in full, Prof. Pullela Sriramachandrudu composed lyrics in the first two tāḷās on our request and vidwan Sri Akella Mallikarjuna Sarma set the music based on structural and melody patterns found in this ēkarāga tāḷ amālika. Hence these are shown within brackets.

★ (māḷavagauḷa - maṭhya - 2)

udgrāham || paramāmṛtaparasura -
varaditisutabalikara -
paricālitabahubhara -
dharaṇītaladharavara -
dharaṇakamaṭhatanudhara! ||

Jyāvaḷa || paramamuditavāsava
suragaṇakṛtasustava!
garimajitanagābhava!
paritōnutavaibhava! || || dharaṇa ||

ābhōgam || sphuradavayavasurucira -
varatanugiribhayakara!
caradacarāśrayavara!)+
sthiravenkaṭaciratara! || || dharaṇa ||

|| aṭatāḷa maṭayam mugisenu ||

★ (māḷavagauḷa)

\+ Filled up portion of the lyrics are shown within brackets.

Musical Format

(udgrāham || ṇ s r r | g r | r g r s ||
pa ra mā - | mṛ ta | pa ra su ra ||

g g r r | s r | g r g m ||
va ra di ti | su ta | ba li ka ra ||

p d n d | d p | m p d n ||
pa ri cā - | li ta | ba hu bha ra ||

ṡ n d m | g m | g g r s ||
dha ra ṇī - | ta la | dha ra va ra ||

s r g m | p m | p d n ṡ ||
dha ra ṇa ka | ma ṭha | ta nu dha ra! ||

Jyāvaḷa || ṡ ṙ ṡ n | d p | D n n ||
pa ra ma mu | di ta | vā sa va! ||

ṡ ṡ ṙ ṙ | ġ ṁ | ṗ ṁ ġ ṙ ||
su ra ga ṇa | kṛ ta | su - sta va! ||

ṙ ṗ ṁ ġ | ṙ ġ | ṙ ṡ n d ||
ga ri ma ji | ta na | gā - bha va! ||

p d P | m m | g g r s ||
pa ri tō | nu ta | vai - bha va! || dharaṇa ||

ābhōgam || ṇ s r r | g r | r g r s ||
sphu ra da va | ya va | su ru ci ra ||

g g r r | s r | g r g m ||
va ra ta nu | gi ri | su ru ci ra ||

p d n d | d p | m p d n ||
ca ra da ca | rā - | śra ya va ra! ||*)

(ṡ) n d m | g m | g g r s ||
sṭhi ra vē ṅ | ka ṭa | ci ra ta ra! || dharaṇa ||

(|| maṭhyam mugisenu ||)

★ (māḷavagauḷa) - aṭatāḷa maṭiyam

Only the last line in the ābhōgam lyric in maṭhyatāḷa is extant in this slab and the preceeding portions of the lyrics and music falling within the brackets are composed by Prof. Pullela Sriramachandrudu and Vidwan Akella Mallikarjuna Sarma.

★ (māḷavagauḷa - rūpakam - 3)

udgrāham || gurughōṇākuharōdara -
marudurugatimārgāntara
paramāṇūbhavadaga(va)ra ! -
kirivigrahakēlīcara ! ||

Jyāvaḷa || taraḷ akhurāntaramitajala -
niravadhivananidhipalvala!
parilaghudhṛtabharmā cala -
taruṇāṅkura(dhara)ṇītala[2] -
varamustāvaḷikandaḷa !
darakaragurudantā(ñ) cala || || ki(ri)vigraha ||

ābhōgam || ayuga! vṛ(tādya[3])vacōvana!
niyatētaranirbhēdana!
jaya! venkaṭaśi[4]kharāsana! || || ki(ri)vigraha ||

|| rūpakam mugisenu ||

★ (māḷavagauḷa)

Musical Format

udgrāham ||	g	g	r	s	|	ṇ	s	ṙ	ṡ	n	d	m	m	||
	gu	ru	ghō	-	|	ṇā	-	ku	ha	rō	-	da	ra	||
	r	r	s	m	|	n	d	p	m	m	r	g	r	||
	ma	ru	du	ru	|	ga	ti	mā	-	rgā	n	ta	ra	||
	g	m	p	d	|	n	ṡ	ṙ	ġ	ṁ	ġ	ṙ	ṡ	||
	pa	ra	mā	-	|	ṇū	-	bha	va	da	ga	(va)	ra!	||
	p	n	n	g	|	p	m	p	m	g	g	r	s	||
	ki	ri	vi	-	|	gra	ha	kē	-	ḷī	-	ca	ra!	||
Jyāvaḷa ||	ṇ	s	r	g	|	G		r	s	m	m	g	m	||
	ta	ra	ḷa	khu	|	rān		ta	ra	mi	ta	ja	la	||
	p	d	p	d	|	p	m	g	r	p	m	g	r	||
	ni	ra	va	dhi	|	va	na	ni	dhi	pa	-	lva	la!	||
	s	r	g	m	|	p	d	n	ṡ	ṙ	ġ	ṁ	ġ	||
	pa	ri	la	ghu	|	dhṛ	ta	bha	-	rmā	-	ca	la	||
	ṡ	ṁ	ṁ	ġ	|	ṙ	ġ	ṁ	ṁ	ġ	ġ	ṙ	ṡ	||
	ta	ru	ṇā	ṅ	|	ku	ra	(dha	ra)	ṇī	-	ta	ḷa[2]	||
	ġ	ṙ	Ṡ		|	n	d	n	d	n	d	p	m	||
	va	ra	mu		|	stā	-	va	ḷi	ka	n	da	la!	||
	p	d	n	ṡ	|	ṙ	ġ	ṙ	ġ	(ṙ	ṡ	n	d)	||
	da	ra	ka	ra	|	gu	ru	da	n	tā	(ñ)	ca	la!	||

|| ki(ri)vigraha ||

ābhōgam || g g r m | ṇ s r s n d p m ||
a yu ga! vṛ | (tā - dya)[3] va cō - va na! ||

g r g m | p d p m M g r ||
ni ya tē - | ta ra ni - rbhē da na! ||

g m p d | n ṡ ṙ ġ ṁ ġ ṙ ṡ ||
ja ya! ve ṅ | ka ṭa śi[4] kha rā - sa na! ||

|| ki(ri)vigraha ||

|| rūpakam mugisenu ||

★ (māḷavagauḷa)

★ (māḷavagauḷa - jhampa - 4)

udgrāham || virama samrambhaṇam vi(ghaṭayē)darirayam
varasimhasamhanana[5]va(ktra)jasthirabhiyam[6]
parigṛhya yāti ta(tpa)risaram na svayam ||

Jyāvaḷa || ditijapatihṛdanalpada[7]rpamōṣakaśikhā-
kutukam na tāvadiha (kū rca[8])śitanavanakhā-
vitaranti (nā) sakhi! vipulakara(jā)ssukhā-
datikaṭhinayōryāvadaṅkanamahatamukhā || parigṛhya ||

ābhōgam || iti paṭu(tarē)ritairiha[10] vihasa[11] (nā)[9] tra[12] mām
vita[13]ra mama sampa[14]dam venkaṭavarāsamām ||

|| parigūṛhya ||

|| jhampa mugisenu ||

★ (māḷavagauḷa)

While discussing the meaning of this rather astounding lyric on Nṛsimhāvatāra Prof. Pullela Sriramachandrudu pointed to a parallel in thought in the following verse of Māgha. ''saṭācchaṭābhinna ghanēna bibhratānṛsimha saimhīmatanum tanum tvayāl samugdhakāntā stana sangabhangurairurōvidāram praticaskarē nakhaiaḥ. (1-47)

Musical Format

udgrāham ||

n ṙ d n p p d n Ṡ ġ ṙ ṁ ġ ġ ṙ ġ ṙ Ṡ ||
vi ra ma sa m ra m bha ṇam vi (gha ṭa yē) - da ri ra yam ||

ġ ṙ ṡ ġ ṙ ṡ n d p m g g m p d p m g r s ||
va ra si m ha sam - ha na na[5] va - (ktra) ja - sthi ra bhi ya m[6] ||

m g g r g m m p m p d d n Ṡ Ġ ġ ṙ ṡ ||
pa ri gṛ - hya yā - ti ta - (tpa) ri sa ram na sva ya m ||

Jyāvaḷa ||

g g m g m p d p m g S s s ṇ g g m g m ||
di ti ja pa ti hṛ da na - lpa da[7] rpa mō - ṣa ka śi khā - ||

m g m m p g g m g r s ṇ s g g g g r s ṇ ||
kutu ka m na tā - va di ha (kū - rca[8]) śi ta na va na khā - ||

ṡ n d ṡ n D d p m g m d p m m m g r s ||
vi ta ra n ti (nā) sa khi! vi pu la ka ra - (jā) - ssukhā - ||

s g r g m p n d n ṡ ġ ṙ ṡ n d p m g r s ||
da ti ka ṭhi na yō - ryā - va da ṅ ka na ma ha ta mukhā - ||

|| parigṛhya ||

ābhōgam ||

n d p d p M p d n (ṡ ṡ)[10] ġ ġ[11] ġ ġ ṙ ṙ[12] Ṡ ||
i ti pa ṭu (ta rē) ri tai - ri ha vi ha sa(nā[9]) - tra mām ||

ġ ṙ[13] ṗ ġ ṙ ṡ n d p m[14] g g m p d p m g r s ||
vi ta ra ma ma sa m pa da m ve ṅ ka ṭa va rā - sa mā m ||

|| parigṛhya ||

|| jhampa mugisenu || 4 ||[15]

★ (māḷavagauḷa)

★ (māḷavagauḷa - ragaṇam[16] - 5)

udgrāham || vinayavinākṛtabhujajitavibudhavirōcana -
tanayamakhāhitapadamitadharaṇīyācana[18]! ||

Jyāvaḷa || yugapariṇāmavijṛmbhitayugapa(cchō[17])ṣaṇa!
jagadatilaṅghajalākhilajaladhi[18] gavēṣaṇa! -
vigalitavāmanaguṇatanuvibhramabhīṣaṇa! ||

|| yugapariṇāma ||

ābhōgam || sarabhasacaraṇakramamita sakalajagattraya!
viratāspadabalidānava! veṅkaṭavara! jaya![20] ||

|| yugapariṇāma ||

|| ragaṇam mugisenu ||

★ (māḷavagauḷa)

Musical Format

udgrāham ||

r m g r g r s ṇ | r s r s | r s ṇ ḍ ḍ p̣ r m ||
vi na ya vi nā - kṛ ta | bhu ja ji ta | vi bu dha vi rō - ca na ||

g m ṡ n d n ṡ ṡ | ġ ṙ ṡ n | (ṙ ṡ n d d p r m) ||
ta na ya makhā - hi ta | pa da mi ta | dha ra ṇī - yā - ca na[18]!||

Jyāvaḷa ||

ṇ s g g r g m g | p d p m | g m P p r s m ||
yu ga pa ri ṇā - ma vi | jṛ m bhi ta | yu ga pa(cchō)[17] - ṣa ṇa! ||

p m p d p m m g | G r g | s r g (m p d n ṡ) ||
ja ga da ti la ṅ gha ja | lā khi la | ja la dhi[19] ga vē - ṣa ṇa! ||

ġ ṙ ġ ṁ ṗ ṁ ṁ ṙ | ġ ṙ ṡ n | p n d p m g r s ||
vi ga ḷi ta vā - ma na | gu ṇa ta nu | vi - bhra ma bhī - ṣa ṇa! ||
|| yugapariṇāma ||

ābhōgam ||

s m g r g g r s | ṇ s r m | ṇ s ṇ d D p m ||
sa ra bha sa ca ra ṇa - | kra ma mi ta | sa ka la ja ga ttra ya! ||

g m p n d n ṡ ṡ | ṙ ṡ n n | d p m g g g r s[20] ||
vi ra tā - spa da ba li | d ā na va! | ve ṇ ka ṭa va ra! ja ya! ||
|| yugapariṇāma ||

|| ragaṇam mugisenu || || 5 ||

★ (māḷavagauḷa)

★ (māḷavagauḷa - tivuḍa[+] - 6)

udgrāham || khuraḷikāvidhikuśala! visṛmara-
karaśarāhatakrauñcabhūdhara!
viracitāgamavisarakhagavara!
guruyaśōbhara! guṇavibhāsura ||

Jyāvaḷa || niraghaśamadaya! nirmalāśaya!
gurunarākṛtikōpabhavaraya!
karavidhū(ni)takhalakahaihaya -
dharaṇipatibhuja(dā)raṇōdaya -
paraśumukhaśi(khi)paṭimakṛtabhaya! || guruyaśōbhara ||

ābhōgam || savavi(nā)yitasakalakuvalaya!
bhavanatarkava[21]! bhaktasamudaya!
vividhadaya! jaya! veṅkaṭālaya! || guruyaśōbhara ||

|| tivuḍa mugisenu || || 6 ||

★ (māḷavagauḷa)

\+ (tripuṭa)

Musical Format

udgrāham || ṇ ṇ s G g m | g r s p g r g ||
khu ra ḷi kā vi dhi | ku śa la vi sṛ ma ra ||

p m g G r s | Ṇ s g r s ṇ ||
ka ra śa rā ha ta | krauñ ca bhū - dha ra! ||

ṡ n ṡ n d p m | g m p m g r s ||
vi ra ci tā - ga ma | vi sa ra kha ga va ra! ||

p d p m g r g | m m p n d n ṡ ||
gu ru ya śō - bha ra! | gu ṇa vi bha - su ra! ||

Jyāvaḷa || g r s g g r s | g g m p d p m ||
ni ra gha śa ma da ya! | ni - rma lā - śa ya' ||

p m g m g g r | s r g m g r s ||
gu ru na rā - kṛ ti | kō - pa bha va ra ya! ||

g r r s ṇ s ṇ | n n d p m g r ||
ka ra vi dhū - (ni) ta | kha la ka hai - ha ya ||

s r g s r g m | p d n ṡ ġ ṙ ṁ ||
dha ra ṇi pa ti bhu ja | (dā) - ra ṇō - da ya ||

ṡ ġ ṁ ġ ṙ ṙ ṡ | n d p m g r s ||
pa ra śu mukha śi (khi) | pa ṭi (ma) kṛ ta bha ya ||

|| guruyaśōbhara ||

ābhōgam || ṇ ṇ s G g m | g r s s s g r ||
sa va vi (nā) yi ta | sa ka la ku va la ya! ||

g p m G r s | Ṇ s g r s ṇ ||
bha va na ta rka va[21]! | bha kta sa mu da ya! ||

ṡ n ṡ n d p m | g m p m g r s ||
vi vi dha da ya! ja ya! | ve ṅ ka ṭā - la ya! ||

|| guruyaśōbhara ||

|| tivuḍa mugisenu || || 6 ||

★ (māḷavagauḷa - tripuṭa)

★ (māḷavagauḷa - aṭa⁺ - 7)

udgrāham || daśavadanādhikadharmatapō(bha)ya -
kṛśajagadavana! kṛpāmahimāś raya!
daśarathabhūdharadṛ[22]ṣṭaghanōdaya! ||

Jyāvaḷa || palalā(śa) yaśōbharalājāpaha!
vilasitabāhā vikramahutavaha!
caladurukīlāsādhikaraṇamaha!
kalitajayaśrīkarakamalagraha! || palalā(śa)yaśō ||

ābhōgam || śaṅ(kā)mōcita sakalāmaragaṇa!
laṅkāpurapadaracitavibhī!ṣaṇa!
veṅkaṭavara! (ja)ya! vēdavibhūṣaṇa! || palalā(śa)yaśō ||

|| aṭatāḷam mugisenu ||

★ (māḷavagauḷa)
(triśrajāti - 6 kriyās)

Musical Format

udgrāham || ṇ ṇ ṇ s G r g M g m G r s ||
da śa va da nā dhi ka dha rma ta pō (bha)ya ||

n ṡ ġ ṙ ṡ n d n ṡ n d p D p m ||
kṛ śa ja ga da va na! kṛ pā - ma hi mā śra ya! ||

g m n n d m g m s m g m r g r s ||
da śa ra tha bhū - dha ra dṛ[22] - ṣṭa gha nō - da ya! ||

Jyāvaḷa || p̣ ṇ s g g m m g d d p m g m g m ||
pa la lā - (śa) ya śō - bha ra lā - jā - pa ha! ||

p n d n p d n ṡ ġ ṙ ṡ ġ ṙ ṡ n ṡ ||
vi la si ta bā - hā - vi - kra ma hu ta va ha! ||

n ṡ ṙ ġ ṙ ġ ṁ ṁ (Ġ ṙ) ġ ṙ ġ ṙ ṡ ||
ca la du ru kī - lā - sā dhi ka ra ṇa ma ha! ||

ġ ṙ ṙ ṡ Ṡ n p d p m g g g r s ||
ka li ta ja ya śrī - ka ra ka ma la - gra ha! ||
|| palalā(śa)yaśō ||

ābhōgam || ṇ ṇ p̣ s D r g g m g m g g r s ||
śa ṅ kā - mō ci ta sa ka lā - ma ra ga ṇa! ||

ṇ s g r s ṇ ḍ ṇ p̣ ṇ ḍ d D n m ||
la ṅ kā - pu ra pa da ra ci ta vi bhī ṣa ṇa! ||

G m n d m g m p m g m g g r s ||
veṅ ka ṭa va ra! ja ya! vē - da vi bhū - ṣa ṇa! ||
|| palalā(śa)yaśō ||
|| aṭatāḷam mugisenu || || 7 ||

★ (māḷavagauḷa)
(triśrajāti - 6 kriyās)

★ (māḷavagauḷa - racam+23 - 8)

udgrāham || khala(ha)lapunarākarṣ abhayāntika -
kalitāś rayaravikanyāsamadhika -
vilasitakaṇṭhāvṛtavanamālika ! ||

Jyāvaḷa || parahitamēcakapaṭa! yamunāntara -
saradamaranadīsāra(sru)tajhara -
taraḷāpāṇḍuratanurucisahacara -
(da)ru(ṇa)madāḷi(dṛ)gañcitarucicara! || Parahitamēcaka ||

ābhōgam || arahitarē(ca)tsañcitarucicara!
paripūraṇadiviparvakalādhara !
viracaya balamiha veṅkaṭamandira! || Parahitamēcaka ||

|| racam mugisenu ||

★ (māḷavagauḷa)

\+ (ēka)

Musical Format

udgrāham || ṇ s r g m g g r s g r g r s ṇ s ||
kha la (ha) la pu na rā - ka - rṣa bha yā n ti ka ||

g r s s n d n ṡ ṙ n d p d p m (g) ||
ka li tā - śra ya ra vi ka - nyā - sa ma dhi ka ||

g g m g n n d m r g r m g g r s ||
vi la si ta ka ṇ ṭhā - vṛ ta va na mā - li ka! ||

Jyāvaḷa || s r s ṇ s s g g p n d n p d p m ||
pa ra hi ta mē - ca ka pa ṭa! ya mu nā n ta ra ||

g r g m p d n n Ġ ṙ ġ ṡ ġ ṙ ṡ ||
sa ra da ma ra na dī - sā ra - (sru)ta jha ra ||

ṇ s r g m r g m p p m g r s r s ||
ta ra ḷa - pā ṇ ḍu ra ta nu ru ci sa ha ca ra ||

s g r g s g r s n d p m s g r s ||
(da) ru (ṇa)ma dā - ḷi (dṛ) ga ñ ci ta ru ci ca ra! ||

|| Parahitamēcaka ||

ābhōgam || ṇ s r g m g p r s g r g r s ṇ s ||
a ra hi ta rē - (ca) - tsa ñ ci ta ru ci ca ra! ||

g r g r s s n d n ṡ n d p (d) p m ||
pa ri pū - ra ṇa di vi pa - rva ka lā - dha ra! ||

p g m m n n d m g r g m g g r s ||
vi ra ca ya ba la mi ha ve ṅ ka ṭa ma n di ra! ||

|| Parahitamēcaka ||

|| racam mugisenu || || 8 ||

★ (māḷavagauḷa)

★ (māḷavagauḷa - caupadadōḷam[+24] - 9)

Pallavam || vasudēvārṇavaparvasudhākara !

vasa hṛ(di) veṅkaṭavasudhādhārapara ! ||

Padam 1 || prakaṭayaśōdābhavyatapahphala !

śakaṭāsuramadaśāsipadāñcala !

vikaṭaniśāṭīvipadurukauśala !

nikaṭārjunayuganirdaḷanōjjvala! || Vasudēvārṇava ||

Padam 2 || varagiridūrē varṣa(ṇa)kāraka!

muraḷīvādanamōditadhainuka !

viracitabahutanuvimalākāraka!

ta(ra)ṇisutāghanataṭavanakēḷika! || Vasudēvārṇava ||

Padam 3 || hamsākulakaca! hasalasitādhara!

hamṣakasēvitahāripadōdara!

māmsalagōpīmadhyavihṛtipara!

kamsaripuñjaya! ghana! veṅkaṭavara! || Vasudēvārṇava ||

|| caupadadōḷam mugisenu || 9 ||

★ (māḷavagauḷa)

\+ (ēka)

Musical Format

Pallavam || ṇ s s g g m m p p d p m m r g m ||

va su dē - vā - rṇa va pa - rva su dhā - ka ra! ||

p ṡ ṡ ṡ ġ ṙ ṡ n d p m p r g r s ||

va sa hṛ(di) ve ṅ ka ṭa va su dhā - dhā ra pa ra! ||

Padam: 1 || p̣ ṇ ḍ ṇ s r g g M m g p m g r ||

pra ka ṭa ya śō - dā - bha vya ta pa h pha la! ||

s s ṇ s g r s g g r s p̣ r ṇ s s ||

śa ka ṭā - su ra ma da śā - si pa dā ñ ca la! ||

ṡ n d n p g p m p p m g r g r s ||

vi ka ṭa ni śā - ṭī - vi pa du ru kau - śa la! ||

g r g m p g n ṡ ġ ṙ n d p g r s ||

ni ka ṭā - rju na yu ga ni - rda ḷa nō - jjva la! ||

|| Vasudēvārṇava ||

Padam: 2 || p̣ ṇ ḍ ṇ s r g r M m g p m g r ||

va ra gi ri dū - rē - var ṣa(ṇa)kā - ra ka! ||

s s ṇ s g r s g g r s p̣ r ṇ s s ||

mu ra ḷī - vā - da na mō - di ta dhai - nu ka! ||

ṡ n d n p d p m p p m g r g r s ||

vi ra ci ta ba hu ta nu vi ma lā - kā - ra ka! ||

g r g m p d n ṡ ġ ṙ n d p g r s ||

ta (ra) ṇi su tā - gha na ta ṭa va na kē - ḷi ka! ||

|| Vasudēvārṇava ||

Padam: 3 || p̣ ṇ ḍ ṇ s r g g m m m g p m g r ||
ha m sā - ku la ka ca! ha sa la si tā - dha ra! ||

s s ṇ s g r s g g r s p̣ r ṇ s s ||
ha m ṣa ka sē - vi ta hā - ri pa dō - da ra! ||

ṡ n d n p d p m p p m g r g r s ||
mā m sa la gō - pī- ma - dhyavi hṛ ti pa ra! ||

g r g m p d n ṡ ġ ṙ n d p g r s ||
ka m sa ri pu ñ ja ya!ghana! ve ṅ ka ṭa va ra! ||

|| Vasudēvārṇava ||

|| caupadadōḷam mugisenu|| || 9 ||

★ (māḷavagauḷa)

★ (māḷavagauḷa - katāḷi - [26]10)

udgrāham || daraśaraṇīkṛta[25]! dharaṇīpālana !
karaviślēṣitaka(lka)vimōcana ! ||

Jyāvaḷa || kali(kitvā)laghukāyamanōhita-
khalajanamaṇḍalakhaṇḍigatāgata -
valadurubhuja! hayavalgitaśōbhita! || kali(kitvā)laghu ||

ābhōgam || jagadavanāni(śa)janitākṛticaya !
vigatōdayalaya! veṅkaṭavara! jaya ! || kali(kitvā)laghu ||

|| ēkatāḷi mugisenu || 10[26] || 60[27] ||

★ (māḷavagauḷa-ēkatāḷi)

Musical Format

udgrāham ||

s s ṇ ṇ S   g g s r g m g g r s ||
da ra śa ra ṇī   kṛ[25] ta! dha ra ṇī - pā - la na! ||

g r s g r s ṇ ḍ N   d m g g r s ||
kara vi - ślē - ṣi ta ka   (lka)vi mō - ca na! ||

Jyāvaḷa ||

s s P   N   g m G   g m g g r s ||
ka li (ki   tvā)   la ghu kā   ya ma nō - hi ta ||

p d r m p d p m g r g m M   g m ||
kha la ja na ma ṇ ḍa la kha ṇ ḍi ga tā   ga ta ||

ḍ ṇ s g p ṙ ṡ n n d p m g g r s ||
va la du ru bhu ja! ha ya va - lgi ta śō - bhi ta! ||

|| kali(kitvā)laghu ||

ābhōgam ||

s r ṇ ṇ S   g g s r g m g g r s ||
ja ga da va nā   ni (śa) ja ni tā - kṛ ti ca ya! ||

g r s g r s ṇ ḍ n d p g g r r s ||
vi ga tō - da ya la ya! ve ṅ ka ṭa va ra! ja ya! ||

|| kali(kitvā)laghu ||

|| ēkatāḷi mugisenu || 10[26] || 60[27] ||

★ (māḷavagauḷa-ēkatāḷi)

Vocal Rendition
Sri Sattiraju Venumadhav

గానం
శ్రీ సత్తిరాజు వేణుమాధవ్

వయొలిన్	:	సాయికుమార్, అనిల్‌కుమార్
వేణువు	:	వెంకటేశ్
వీణ	:	ఫణినారాయణ్
మృదంగం, ఘటం	:	టి.పి. బాలసుబ్రమణ్యన్
స్టూడియో	:	జోషి డిజిటల్స్
రికార్డిస్ట్	:	దత్తాత్రేయ
కవర్ డిజైన్	:	రాజశేఖర్
డి.టి.పి.	:	ఆర్. వాణి, గౌతమ్

Violin	:	Sai Kumar, Anil Kumar
Flute	:	Venkatesh
Veena	:	Phani Narayan
Mridangam, Ghatam	:	T.P. Balasubramanian
Studio	:	Joshi Digitals
Recordist	:	Dattatreya
Cover Design	:	Ramakrishna
DTP	:	R. Vani, Goutham
Printed by	:	Vansan Soft Solutions

తిరుమల కొండపై సుమారు 500 ఏళ్ళనాడు పెద్దరాతిపై చెక్కిన ఈ 'అన్నమయ్య దశావతార సూళాది' సంస్కృత రచన భరతఖండంలోనే ఇప్పటివరకు స్వరసాహిత్యాలతో లభించిన అతి ప్రాచీన గీతంగా పండితుల గుర్తింపు పొందింది. అన్నమయ్య కాలపు 'మాళవగౌళ' రాగంలో ఉన్న ఈ గీతం 1949 లో కనుగొనబడి అరవై ఐదేళ్ళ తర్వాత ఇప్పుడు మొదటిసారిగా సి.డి మీదకు వచ్చింది.

This 500 year old 'Dasavatara Suladi' composition of 'Padakavita Pitamaha' Sri Annamacharya in 'Malavagoula' Raga of his time, was found on a huge stone slab in the precincts of Sri Venkateswara Temple on Tirumala hill in the year 1949. This song is now acknowledged as the earliest known composition with swara notation found in Indian Sub-continent.

సమర్పణ

నందూరి రికార్డ్స్ ప్రభాకర స్మారక ట్రస్ట్

Presented by

Nanduri Records **Prabhakara Memorial Trust**

(తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానాల సౌజన్యంతో)